

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Шляхи підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства

за матеріалами товариства з обмеженою відповідальністю

«ІСІ Україна будматеріали», м. Київ

Студента 2 курсу 2 м групи,
Заочної форми навчання,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка
підприємства»

Саєнко Аліни
Віталіївни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Кондратюк Оксана
Іванівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

2018 р

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ТА ЛІКВІДНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства.....	8
1.2. Модель управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства ...	18
1.3. Методичний інструментарій оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства.....	28
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ІСІ УКРАЇНА БУДМАТЕРІАЛИ»	43
2.1. Аналіз майнового стану підприємства.....	43
2.2. Оцінка платоспроможності підприємства	54
2.3. Кількісна оцінка факторів, що визначають платоспроможність та ліквідність.....	60
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ТОВ «ІСІ УКРАЇНА БУДМАТЕРІАЛИ»	66
3.1. Визначення резервів підвищення платоспроможності та ліквідності підприємства.....	66
3.2. Оцінка перспективного рівня платоспроможності та ліквідності підприємства.....	71
3.3. Обґрунтування напрямів оптимізації структури активів як передумова підвищення рівня платоспроможності.....	79
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95
ДОДАТКИ	101

АНОТАЦІЯ

Саєнко А.В. «Шляхи підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства» (за матеріалами ТОВ «ІСІ УКРАЇНА БУДМАТЕРІАЛИ», м. Київ). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізація «Економіка підприємства» – Київський національний торговельно-економічний університет – Київ, 2018.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено теоретичним, методичним і практичним аспектам управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства. Представлена робота дозволяє дослідити теоретичні основи та моделі оцінки платоспроможності та ліквідності підприємства, а також розрахувати резерви їх підвищення та оцінити перспективний рівень.

Ключові слова: платоспроможність, ліквідність підприємства, коефіцієнти ліквідності, коефіцієнт платоспроможності, резерви.

ABSTRACT

Saienko A. « Ways to increase liquidity and solvency of the enterprise» (based on the materials of LLC «ICI UKRAINE BUDMATERIALY», Kyiv). – Manuscript.

Final qualifying paper on the specialty 051 "Economics", specialization "Economy of Enterprise". – Kyiv National University of Trade and Economics. – Kyiv, 2018.

The final qualification work is devoted to theoretical, methodological and practical aspects of solvency management and liquidity of the enterprise. The given work allows to study the theoretical bases and models of estimation of solvency and liquidity of the enterprise, as well as to calculate the reserves of their increase and to estimate the prospective amount.

Key words: solvency, enterprise liquidity, liquidity coefficients, solvency ratio, reserves.

ВСТУП

Актуальність управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства на сучасному етапі розвитку економіки обумовлена необхідністю акумуляції значних обсягів грошових ресурсів для забезпечення здатності підприємства вчасно та в повному обсязі розраховуватись за плановими платежами та терміновими зобов'язаннями, підтримуючи при цьому звичайний темп господарської діяльності, що є однією з вимог фінансової стабільності підприємства та його конкурентоспроможності. Ліквідність і платоспроможність підприємства дає йому можливість стабільно фінансувати власну діяльність, що відображається у забезпеченості фінансовими ресурсами та характеризує надійність фінансових відносин з іншими фізичними та юридичними особами.

Працюючи над політикою управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства, обов'язковим моментом є врахування показників ліквідності, що гарантує підприємству змогу постійного моніторингу та контролю грошових коштів, забезпеченості активами та при необхідності можливості їх реалізації. Тільки за умови підтримання прийняттого рівня ліквідності та платоспроможності підприємство може формувати чинники кількісних та якісних змін для сталого функціонування у сучасних умовах і зростання власного потенціалу в майбутніх періодах.

Теоретико-методологічні аспекти ліквідності та платоспроможності підприємств досліджували іноземні та вітчизняні науковці, зокрема Й. Ворст, П. Ревентлоу, Дж. Джоборда, М.М. Крейніна, А.Д. Шеремет, М.С. Абрютіна, А.В. Грачов, Є.В. Мних, Н.В. Тарасенко, М.А. Болюх, В.І. Іващенко, В.М. Мельник та інші. Проте і дотепер єдиної точки зору щодо особливостей аналізу платоспроможності та використання резервів для її підвищення не існує.

Метою випускної кваліфікаційної роботи «Сутність ліквідності і

платоспроможності підприємства та показники їх оцінки» є дослідження понять «ліквідність» та «платоспроможність підприємства» та факторів, що на них впливають, оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства та пошук резервів для її підвищення.

Виходячи із поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- визначити сутність ліквідності та платоспроможності підприємства;
- описати модель управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства;
- систематизувати методичний інструментарій оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства;
- проаналізувати майновий стан підприємства;
- дати оцінку платоспроможності підприємства;
- здійснити кількісну оцінку факторів, що визначають платоспроможність та ліквідність;
- визначити резервів підвищення платоспроможності та ліквідності підприємства;
- оцінити перспективний рівень платоспроможності та ліквідності підприємства;
- обґрунтувати напрями оптимізації структури активів як передумова підвищення рівня платоспроможності.

Об'єктом дослідження є діюча система управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні, організаційні та практичні аспекти оцінки та управління ліквідністю та платоспроможністю.

Емпірична база дослідження ТОВ «ІСІ Україна будматеріали». ТОВ «ІСІ Україна-Будматеріали» на ринку України з 2007 року займається оптовим продажем портландцементу 400 і 500 (навал і тара 50 кг). За цей час підприємство добре себе зарекомендувало і завоювало повагу клієнтів та партнерів.

Методи дослідження. Метод логічного узагальнення; методи аналізу і синтезу; методи економічного аналізу, зокрема елімінування для здійснення факторного аналізу; графічний метод (для наочного подання статистичного матеріалу та схематичного зображення ряду теоретичних і практичних положень).

Теоретичною основою написання даної роботи стало вивчення основних досягнень вітчизняної теорії обліку та аналізу прибутку підприємства в сучасних умовах господарювання. Опрацювання первинних даних здійснювалося із застосуванням методів техніко-економічного обґрунтування, структурного аналізу, визначення середніх та відносних величин.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти, інструктивні документи Міністерства фінансів, Кабінету Міністрів, Верховної Ради України, первинні документи, облікові реєстри та звітні матеріали ТОВ «ІСІ Україна будматеріали». При написанні роботи проаналізовано також монографії та статті зарубіжних і вітчизняних авторів, автореферати кандидатських дисертацій, посібники та навчальні посібники з аналізу на підприємствах, інтернет-ресурси.

Наукова новизна дослідження полягає в уточненні теоретичних положень і розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства.

Практична цінність одержаних результатів дослідження полягає в розробці пропозицій щодо удосконалення процесу управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства, а також виявлення резервів їх підвищення. Окремі результати дослідження можуть бути упроваджені у практику здійснення оцінки та управління ліквідністю та платоспроможністю ТОВ «ІСІ Україна будматеріали».

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Основні наукові положення дослідження висвітлено у статті «Сутність ліквідності і платоспроможності підприємства та показники їх оцінки» (С. 194-199),

опублікованій у Збірнику наукових статей студентів КНТЕУ.

Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел із 60 найменувань та 5 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ТА ЛІКВІДНІСЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства

Нині не існує єдиного підходу щодо визначення поняття «платоспроможності підприємства», тому розкриття сутності даного показника є актуальним з точки зору теорії. В статті[12] різні підходи узагальнено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення економічної сутності платоспроможності[12]

Автори підходу	Сутність підходу
Західні науковці (Й.Ворст, П.Ревентлоу, Дж. Депенса, Дж. Джоборда)	Платоспроможність визначається наявністю власних оборотних коштів та здатністю покривати збитки
Російські вчені (В.В.Ковальов, М.М. Крейніна, М.С. Абрютіна, А.В. Грачов, Е.І. Уткін, А.Д. Шеремет)	Платоспроможність визначається як здатність підприємства виконувати свої зобов'язання
Вітчизняні вчені – економісти (Н.В. Тарасенко, В.І. Івченко, М.А. Болух, Є.В. Мних, В.М. Мельник)	Платоспроможність показана як важливий показник фінансової стійкості

Отже, платоспроможність підприємства визначається як здатність покриття всіх зобов'язань підприємства (короткострокових та довгострокових) усіма активами. Ліквідність і платоспроможність подібні між собою поняття, проте не однозначні, оскільки платоспроможність – це здатність підприємства розраховуватись за борговими зобов'язаннями на конкретний момент, а ліквідність відображає не тільки поточний стан, але й перспективу

Термін “ліквідність” означає здатність підприємства швидко і з

мінімальним рівнем фінансових втрат перетворити свої активи (майно) у кошти. Таким чином, ліквідність можна розглядати з двох сторін:

- як час, необхідний для перетворення активів в грошову форму;
- як вірогідність продажу активів і отримання визначеної ринкової ціни [34, с.34].

В теорії фінансового аналізу відокремлюють поняття ліквідності балансу та ліквідності активів. Якщо ліквідність балансу відображає рівень покриття активами боргових зобов'язань підприємства, враховуючи термін перетворення активів в гроші та термін погашення зобов'язань, то ліквідність активів – це величина, яка є зворотною часу, необхідному для перетворення активів в грошові кошти. Тобто, ліквідність активів характеризує здатність активів трансформуватися в кошти, а ступінь їх ліквідності визначається тривалістю часового періоду, протягом якого ця трансформація може бути здійснена. Чим коротше період, тим вище ліквідність даного виду активів. В такому розумінні будь-які активи, які можна перетворити в гроші, є ліквідними. Проте в обліково-аналітичній літературі часто поняття ліквідних активів звужується до активів, що споживаються протягом одного операційного циклу (року) [34, с. 35].

Слід зазначити, що для проведення аналізу ліквідності балансу необхідно встановити величину покриття зобов'язань підприємства його активами, термін трансформації яких у кошти (ліквідність) відповідає терміну погашення зобов'язань (терміновості повернення).

Для здійснення аналізу активи і пасиви балансу класифікуються за наступними ознаками:

- 1) за ступенем зменшення ліквідності (актив);
- 2) за ступенем терміновості оплати зобов'язань (пасив) [75, с.74].

Класифікація активів підприємства, виходячи з рівня ліквідності, є предметом аналітичної діяльності. Зауважимо, що різні автори по-різному групують активи (поточні активи) підприємства, виходячи з рівня ліквідності.

Так, Ковалев В. В. з позиції ліквідності поточні активи поділяє на такі три групи, характеризуючи ті чи інші складові відповідної групи [38, с. 246]:

Перша група. Кошти в касі і на розрахунковому рахунку – найбільш ліквідні активи, що можуть бути використані для виконання поточних розрахунків негайно;

Друга група. Інші ліквідні активи (грошові еквіваленти, поточні фінансові вкладення, дебітори), для переведення яких у готівку потрібен певний час;

Третя група. Найменш ліквідні поточні активи – матеріально-виробничі запаси, витрати в незавершеному виробництві, готова продукція й ін.

Бочаров В. В. поділяє всі активи підприємства за ступенем зменшення ліквідності на такі чотири групи [12, с. 88]:

Перша група (A1) – активи, що швидко реалізуються (найбільш ліквідні): грошові кошти + поточні фінансові вкладення;

Друга група (A2) – активи, що реалізуються із середньою швидкістю: дебіторська заборгованість;

Третя група (A3) – активи, що повільно реалізуються: запаси;

Четверта група (A4) – активи, що важко реалізуються: необоротні активи.

Недоліком зазначених підходів відповідно до нової форми балансу підприємства є неврахування такої статті, як “Витрати майбутніх періодів”, а також нерозкриття специфічності певних статей балансу, яке обумовлює наявність протиріч щодо їх віднесення до тієї чи іншої групи.

З врахуванням вищенаведеного, диференціація всіх активів підприємства за ступенем ліквідності (за швидкістю їх можливого перетворення на гроші в порядку зниження) матиме такий вигляд:

1 група (A1) об’єднує найбільш ліквідні активи (в економічній літературі вони часто мають назву “чисті” грошові кошти та їх еквіваленти), які можуть бути миттєво реалізовані: грошові кошти в касі, на поточних та

інших рахунках в банках, фінансові інвестиції в короткострокові цінні папери, які є еквівалентами грошових коштів, поточні (короткострокові) фінансові інвестиції, які можуть бути реалізовані в будь-який момент, але в строк, який не перевищує один рік;

2 група (A2) включає активи, що можуть бути швидко реалізовані: дебіторська заборгованість господарюючою суб'єкта, розрахунки за якою очікуються в термін 12 місяців; витрати майбутніх періодів в тій їх частині, що підлягає списанню за 12 місяців з дати складання балансу;

3 група (A3) активи, реалізація яких потребує більших, порівняно з попередньою групою, витрат часу: запаси товарно-матеріальних цінностей, готова продукція, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів в тій їх частині, що підлягає списанню протягом терміну, що перевищує 12 місяців з дати складання балансу, фінансові вкладення у довгострокові цінні папери, дебіторська заборгованість господарюючого суб'єкта, розрахунки за якою очікуються через 12 місяців з дати складання балансу;

4 група (A4) активи, що важко реалізувати: основи засоби, незавершене будівництво, нематеріальні та інші необоротні активи, а також інші активи, що не увійшли до складу перших трьох груп.

Деякі економісти виділяють поняття ліквідності підприємства, акцентуючи увагу на тому, що це поняття більш загальне, ніж ліквідність балансу. Під ліквідністю підприємства розуміють наявність у нього оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення поточних (короткострокових) зобов'язань, хоча б і з порушенням термінів погашення, передбачених контрактами [33, с.40].

Отже, основною ознакою ліквідності слугує формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами. Чим більше це перевищення, тим кращий фінансовий стан підприємства з позиції ліквідності. Якщо величина оборотних активів недостатньо велика в порівнянні з короткостроковими пасивами, поточний стан підприємства

нестійкий – цілком може виникнути ситуація, коли воно не буде мати достатньо коштів для розрахунку за своїми зобов'язаннями. Рівень ліквідності підприємства оцінюється за допомогою спеціальних показників – коефіцієнтів ліквідності, що базуються на співставленні оборотних активів і короткострокових пасивів. Якщо ліквідність балансу відображає здатність господарюючого суб'єкта виконати свої зобов'язання за рахунок власних активів, то визначаючи ліквідність підприємства, слід зауважити, що господарюючий суб'єкт може використовувати залучені кошти, спираючись на діловий імідж або високий рівень інвестиційної привабливості. Отже, ліквідність балансу виступає основою ліквідності підприємства. Від ступеня ліквідності балансу залежить загальний рівень платоспроможності підприємства. Очевидно, що поняття платоспроможності і ліквідності хоча і не тотожні одне одному, але на практиці тісно взаємозалежні. Взаємозв'язок між поняттями платоспроможності та ліквідності підприємства можна представити у вигляді схеми (рис. 1.1).

Рис. 1.1 Схема взаємозв'язку понять платоспроможності та ліквідності [59, с. 75]

У економічній літературі найчастіше виділяють два основні види платоспроможності (за часовою ознакою): поточну та очікувану (перспективну). З метою ефективного управління виділяють нові види платоспроможності підприємства, які наведено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Класифікація платоспроможності підприємства [7, с.107]

Класифікаційні ознаки	Види платоспроможності
1. За строком виконання зобов'язань	Короткострокова Довгострокова
2. За видами господарської діяльності	Платоспроможність за операційною діяльністю Платоспроможність за інвестиційною діяльністю Платоспроможність за фінансовою діяльністю
3. В залежності від операційного процесу	Споживча Виробнича Комерційна
4. За спроможністю здійснення платежів	Постійна Тимчасова
5. По відношенню до суб'єктів інвестиційного процесу	Платоспроможність інвестора Платоспроможність підприємства-реципієнта

Усі фактори, що впливають на платоспроможність, можна класифікувати за ознаками :

- За місцем виникнення (зовнішні, внутрішні)
- За структурою (прості, складні)
- За терміном впливу (змінні, постійні)
- За ступенем кількісного вимірювання (якісні, кількісні)

Найбільш доцільно розглядати детальніше зовнішні (загальноекономічні) та внутрішні (мікроекономічні) фактори, що впливають на платоспроможність підприємства, оскільки до їх складу належать решта факторів у розрізі вище розглянутих класифікаційних ознак.

Зовнішніми стосовно підприємства є ті фактори, на які воно не може впливати або цей вплив може бути незначним (стан економіки, грошова

політика, податкова політика, кредитна політика, амортизаційна політика, стабільність фінансового та валютного ринків, неплатоспроможність партнерів, соціально- культурні, демографічні, політичні, правові чинники та розвиток науки і техніки).

До внутрішніх факторів відносять ті, що безпосередньо залежать від форм, методів та організації роботи на самому підприємстві (склад і структура необоротних активів, склад і структура оборотних активів, грошові кошти та їх еквіваленти, сума короткострокових зобов'язань, управління ліквідністю підприємства, дебіторсько-кредиторська заборгованість, фінансове планування, рівень організації бізнес-процесу, договірна дисципліна, рівень техніки, технології та організації виробництва, маркетинг та цінова політика, організація збуту). Розглянемо дещо конкретніше фактори впливу на платоспроможність підприємства.

По-перше, стан платоспроможності підприємства безпосередньо залежить від розміру наявних грошових коштів підприємства. Але величина залишків грошових коштів на рахунках підприємства не повинна перевищувати розміри, необхідні для здійснення нормального процесу господарської діяльності, тому що надмірне їх зростання свідчить про неефективне управління коштами, що може негативно позначитись на результатах діяльності підприємства.

По-друге, рівень платоспроможності підприємства визначається його здатністю забезпечувати утворення грошових потоків, які за обсягами та термінами відповідають зобов'язанням та платіжним потребам підприємства.

Під грошовими потоками розуміють надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів. Грошові кошти включають кошти в касі та на рахунках у банках, які можуть бути використані для поточних операцій. Еквівалентами грошових коштів є короткострокові фінансові інвестиції, які можуть бути вільно конвертованими у певну суму коштів і мають незначний ризик щодо зміни вартості. Такими еквівалентами, як правило, є

високоліквідні інвестиції в цінні папери на строк, що не перевищує 3 місяці. Аналіз руху потоків грошових коштів дає змогу вивчити їх динаміку, визначити суму перевищення надходжень над витратами, що дозволяє робити висновки про можливості внутрішнього самофінансування і найефективніше їх використання.

Ще одним важливим фактором, що визначає платоспроможність підприємства є раціональне управління дебіторською і кредиторською заборгованістю підприємства. Підприємство повинно суворо слідкувати за строками погашення дебіторської заборгованості, не допускати її прострочення застосовуючи до порушників фінансові санкції; визначити для себе найоптимальнішу політику кредитування покупців та залучення товарних кредитів. Позитивним фактором є скорочення періоду обороту дебіторської заборгованості.

Підприємство повинне прагнути до найоптимальнішого співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості, для чого потрібно дотримуватись такого періоду погашення кредиторської заборгованості, щоб максимально скористатись нею і вчасно її сплатити.

Позитивним фактором, що впливає на підвищення платоспроможності підприємства є зменшення середніх розмірів його матеріальних запасів за рахунок їх найоптимальнішого використання, реалізації зайвих, тощо, якщо це не є перешкодою для нормального ходу діяльності підприємства. Скорочення періодів обороту запасів і грошових коштів підприємства підвищує рівень його платоспроможності.

Одним з найвагоміших факторів, що формують рівень платоспроможності підприємства на майбутні періоди є політика фінансування активів підприємства. Вона виявляється в оптимізації об'єму і складу фінансових джерел їх формування з позиції забезпечення ефективного використання власного та позикового капіталу.

Аналіз платоспроможності необхідний не тільки для підприємства з

метою оцінки і прогнозування фінансової діяльності, але і для зовнішніх інвесторів (банків). Перш ніж видавати кредит, банк повинен упевнитися в кредитоспроможності позичальника. Те ж саме повинні зробити і підприємства, які хочуть вступити в економічні відносини один з одним. Особливо важливо знати про фінансові можливості партнера, якщо виникає питання про надання йому комерційного кредиту або відстрочки платежу.

Платоспроможність впливає на виконання виробничих планів і забезпечення потреб виробництва необхідними ресурсами. Тому платоспроможність спрямована на забезпечення планомірного надходження і витрати грошових ресурсів, виконання розрахункової дисципліни, досягнення раціональних пропорцій власного і позикового капіталу та найбільш ефективного його використання.

Відмітимо, що ліквідність менш динамічна у порівнянні з платоспроможністю. Справа в тому, що в міру стабілізації виробничої діяльності підприємства у нього поступово формується певна структура активів і джерел фінансових ресурсів, різкі зміни якої порівняно рідкісні. Тому і коефіцієнти ліквідності у більшості випадків варіюють у деяких цілком передбачуваних межах, що, до речі, і дає підстави аналітичним агентствам розраховувати і публікувати середньогалузеві і середньогрупові значення цих показників для використання в міжгосподарських порівняннях і як орієнтири при відкритті нових напрямків виробничої та торговельної діяльності [32, с. 31].

Навпаки, фінансовий стан у плані платоспроможності може бути дуже мінливим, причому з дня на день: ще вчора підприємство було платоспроможним, однак сьогодні ситуація кардинально змінилася – прийшов час розплатитися з черговим кредитором, а в підприємства немає грошей на рахунку, оскільки не надійшов вчасно платіж за поставлену раніше продукцію. Іншими словами, воно стало неплатоспроможним через фінансову недисциплінованість своїх дебіторів. Якщо затримка з надходженням платежу

носить короткостроковий чи випадковий характер, то ситуація в плані платоспроможності може незабаром змінитися в кращу сторону, однак не виключені й інші, менш сприятливі варіанти. Такі пікові ситуації особливо часто мають місце в комерційних організаціях, які за певними причинами не підтримують у достатньому обсязі страхового запасу коштів на розрахунковому рахунку.

Оцінка платоспроможності може бути виконана з визначеним ступенем точності. Зокрема, в рамках аналізу платоспроможності звертають увагу на статті, що характеризують готівку в касі і на розрахункових рахунках у банку. Це і зрозуміло: вони виражають сукупність наявних коштів, тобто майна, яке має абсолютну цінність, на відміну від будь-якого іншого майна, що має цінність лише відносну. Ці ресурси найбільш мобільні, вони можуть бути включені у фінансово-господарську діяльність у будь-який момент, тоді як інші види активів нерідко можуть включатися лише з визначеним тимчасовим лагом. Мистецтво фінансового управління саме і полягає в тому, щоб тримати на рахунках лише мінімально необхідну суму коштів, а іншу частину, яка може знадобитися для поточної оперативної діяльності, – у швидко реалізованих активах [34, с.32].

Таким чином, для оцінки фінансового стану підприємства чим більшим є розмір коштів на розрахунковому рахунку, тим з більшою імовірністю можна стверджувати, що воно має у своєму розпорядженні достатні кошти для поточних розрахунків і платежів. Разом з тим наявність незначних залишків на розрахунковому рахунку зовсім не означає, що підприємство неплатоспроможне, – кошти можуть надійти на розрахунковий рахунок протягом найближчих днів, деякі види активів при необхідності легко перетворюються в готівку та ін.

Ознакою, яка свідчить про погіршення ліквідності, є збільшення іммобілізації власних оборотних коштів, що виявляється в появі (збільшенні) неліквідних активів, простроченої дебіторської заборгованості, векселів

отриманих прострочених тощо. Про деякі подібні “активи” і їх відносну значимість можна говорити по наявності і динаміці однойменних статей у звітності [33, с.53].

Таким чином, управління платоспроможністю підприємств можна репрезентувати як процес управління їх активами і пасивами, а саме грошовими коштами, дебіторською та кредиторською заборгованістю, запасами, позаоборотними активами, залученими ресурсами та власним капіталом.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства є дуже важливим для забезпечення подальшого розвитку суб’єкта господарювання на конкурентному ринку. Платоспроможність тісно переплітається із фінансовою стійкістю і ліквідністю підприємства, що потребує їх комплексного аналізу.

1.2. Модель управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства

Щоб вижити в умовах ринкової економіки і не допустити банкрутства підприємства, потрібно добре знати, як управляти фінансами, якою повинна бути структура капіталу по складу і джерелам утворення, яку частку повинні займати власні кошти, а яку – позикові.

Головна мета управління платоспроможністю – вчасно виявляти і усувати недоліки у фінансовій діяльності та знаходити резерви поліпшення фінансових можливостей підприємства.

При цьому необхідно вирішувати наступні завдання:

1. На основі вивчення причинно-наслідкового взаємозв’язку між різними показниками виробничої, комерційної і фінансової діяльності дати оцінку виконання плану по надходженню фінансових ресурсів і їх

використанню з позиції поліпшення платоспроможності.

2. Прогнозування можливих фінансових результатів, економічної рентабельності, виходячи з реальних умов господарської діяльності й наявність власних і позикових ресурсів.

3. Розробка конкретних заходів, спрямованих на більше ефективне використання фінансових ресурсів [39, с.185].

Основні етапи управління платоспроможністю проводяться в двох напрямках: профілактика (зниження) неплатежів і підвищення платоспроможності. Платоспроможність можна підвищити на підприємстві, якщо регулярно проводити різноманітні заходи, які сприяють підвищенню ліквідності активів і усувають причини зниження платоспроможності. Це зростання у складі активів підприємства частки оборотних активів, прискорення оборотності активів, підвищення частки ліквідних оборотних активів. Велике значення на підприємстві має фінансовий імідж, що дозволяє використовувати як кошти для розрахунків комерційні (товарні) векселі.

Підвищуючи платоспроможність, підприємство здійснює профілактику неплатежів шляхом посилення контролю за платіжними потоками. У цих цілях бажано складати плани надходження й витрачання коштів, вести платіжний календар. Від ступеня ліквідності підприємства залежить його платоспроможність.

Підходи до управління платоспроможністю та ліквідністю схожі між собою, але вони не однозначні, тому що управління платоспроможністю означає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення наявності у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, що потребує негайного погашення, а управління ліквідністю – це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення спроможність підприємства погашати свої поточні зобов'язання вчасно і в повному обсязі, тобто спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрат їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів

за мірою настання їх строків і швидкість здійснення цього перетворення [2]. Отже, управління ліквідністю можна розглядати як управління часом, необхідним для продажу активу, і сумами, одержаними від продажу активу. Чим коротший період, тим вищою є ліквідність даного виду активів.

Підвищення рівня платоспроможності підприємства залежить від поліпшення результатів його виробничої та комерційної діяльності. Водночас надійний фінансовий стан залежить також і від раціональної організації використання фінансових ресурсів. Тому за умов ринкової економіки здійснюється не тільки оцінка активів і пасивів балансу, а й поглиблений щоденний аналіз стану й використання господарських коштів. Інформаційною базою для такого аналізу є дані управлінського обліку.

Виходячи із сучасної концепції управління та з метою забезпечення принципу комплексності, управління ліквідністю та платоспроможністю доцільно розглядати з позиції системно-процесного підходу. Так, з позиції системного підходу, управління ліквідністю та платоспроможністю – це складна структурно-функціональна цілісність, складові якої упорядковані таким чином, що здійснюється управлінський вплив керуючої підсистеми на керовану підсистему через механізм превентивного і реактивного управління. Керуючу підсистему слід розглядати у нерозривній єдності суб'єктів управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства та їх параметрів, що через механізм управління впливають на керовану підсистему. Чіткий розподіл функцій, повноважень та обов'язків забезпечить уникнення конфліктних ситуацій і їх дублювання, наявність науково обґрунтованої системи принципів управління дозволить формувати правила поведінки суб'єктів управління, зв'язки субординації та координації створюють налагоджений механізм прийняття управлінських рішень. Крім того, керовану підсистему слід розглядати з позиції дворівневого об'єкту управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства, що складається з операційної ліквідності та урівноважуючого потенціалу ліквідності,

використання якого відбувається з метою регулювання дефіциту операційної ліквідності.

Механізм управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств доцільно формувати з позиції сукупності взаємопов'язаних підсистем, а саме: цільової, функціональної, забезпечення та «зворотного зв'язку». Ураховуючи те, що цільова підсистема є базою для визначення напрямів діяльності, організаційної структури, задач та інструментарію управління, а відсутність цілей обумовлює неефективність діяльності підприємства – все це свідчить про високий рівень значущості даної підсистеми. Цілі повинні будуватися виходячи із можливостей підприємства (фінансові, матеріально-технічні, кадрові тощо), узгоджуватися із загальною стратегією діяльності підприємства, відповідати реальним умовам діяльності і забезпечувати ефективність здійснення управління ліквідністю підприємства [10, с.75].

Обов'язковою умовою адекватного функціонування механізму управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства є наявність підсистеми забезпечення, у тому числі методичного (сукупність методів та інструментів, за допомогою яких здійснюється вплив керуючої підсистеми на керовану), інформаційного (сукупність взаємопов'язаних елементів, що забезпечують збір, обробку інформації та формування висновків, і дають можливість оперативно приймати необхідні управлінські рішення), матеріально-технічного (основні засоби та нематеріальні активи, необхідні для функціонування системи управління ліквідністю), кадрового (персонал з відповідним рівнем кваліфікації, а також сукупність засобів, що сприяють підвищенню продуктивності їх праці), нормативно-правового (сукупність внутрішньобанківських положень, законодавчих і нормативно-правових актів України, що регулюють діяльність підприємства).

Підсистема «зворотного зв'язку» передбачає рух інформаційних потоків від суб'єкта прийняття рішень до суб'єкта їх виконання, і навпаки. З огляду на це, по каналам «зворотного зв'язку» від виконавців до менеджерів

передається інформація про стан об'єкту управління, що дає можливість здійснювати поточний контроль за ним, вчасно виявляти відхилення і оперативно приймати управлінські рішення.

Варто зазначити, що функціональна підсистема відповідає за розробку та реалізацію процедур з моніторингу, планування, регулювання та контролю у контексті управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. Дана підсистема дає можливість розглядати управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств як процес. З огляду на це, з позиції процесного підходу, управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств – специфічний і перманентний процес здійснення управлінського впливу на операційну ліквідність та платоспроможність підприємства та урівноважувачий потенціал ліквідності та платоспроможності, що включає в себе блоки превентивного і реактивного управління, необхідні для вчасного виявлення, профілактики і подолання кризи, відновлення ліквідності та платоспроможності і виведення підприємства в режим звичайної діяльності.

Проблема управління зумовлена потребою в постійному своєчасному аналізі показників ліквідності та платоспроможності балансу підприємств. Використання даних показників дає можливість привернути інвесторів, не допустити банкрутства підприємств галузі, оцінити їх платоспроможність і кредитоспроможність.

Ліквідність і платоспроможність дозволяє визначити, наскільки ефективно здійснюється фінансовий менеджмент господарюючого суб'єкта, а також дають можливість визначити, як саме і протягом якого часу, підприємство зможе виконувати свої грошові зобов'язання перед іншими суб'єктами ринку.

Аналізом платоспроможності підприємства займаються не тільки керівники і відповідні служби підприємства, але і його засновники, інвестори. Ефективність використання ресурсів вивчають з метою: банки – для оцінки умов кредитування, визначення ступеня ризику; постачальники – для

своєчасного одержання платежів; податкові інспекції – для виконання плану надходження коштів у бюджет і т.д. Відповідно до цього аналіз поділяється на внутрішній і зовнішній.

Внутрішній аналіз проводиться службами підприємства і його результати використовуються для планування, прогнозування й контролю. Його ціль – встановити планомірне надходження коштів і розмістити власні і позикові кошти таким чином, щоб забезпечити нормальне функціонування підприємства, одержання максимуму прибутку і виключення банкрутства.

Зовнішній аналіз здійснюється інвесторами, постачальниками матеріальних і фінансових ресурсів, контролюючими органами на основі наданої звітності. Його ціль – встановити можливість вигідно вкласти кошти, щоб забезпечити максимум прибутку і виключити ризик втрати.

Аналіз платоспроможності підприємства здійснюється шляхом порівняння наявності і надходження коштів із платежами першої необхідності. Розрізняють поточну і очікувану (перспективну) платоспроможність.

Поточна платоспроможність визначається на дату складання балансу. Підприємство вважається платоспроможним, якщо в нього немає простроченої заборгованості постачальникам, по банківських позичках і інших розрахунках [33, с.56].

Очікувана (перспективна) платоспроможність визначається на конкретну майбутню дату шляхом порівняння суми його платіжних засобів з терміновими (першочерговими) зобов'язаннями підприємства на цю дату [33, с.35].

Поліпшення платоспроможності підприємства нерозривно пов'язане з політикою управління оборотними активами й поточними пасивами. Така політика припускає оптимізацію оборотних коштів і мінімізацію короткострокових зобов'язань.

Як було вже зазначено, платоспроможність означає наявність у

підприємства коштів і еквівалентів, достатніх для розрахунків з кредиторської заборгованості, що потребує негайного погашення. Ознаками платоспроможності є:

- наявність грошей у касі, на поточних рахунках;
- відсутність простроченої кредиторської заборгованості.

Однак наявність тільки незначних залишків грошей на поточних рахунках знову ж таки не означає неплатоспроможності підприємства, бо кошти на поточні рахунки можуть надійти протягом кількох днів.

Загалом, можна сказати, що вправність фінансового менеджера підприємства виявляється в тому, щоб на розрахунковому рахунку та в касі грошей було не менше (але й не більше), ніж потрібно для виконання поточних платежів, а решта їх має бути вкладена в матеріальні та інші ліквідні активи [39, с.103]. Досягненню такого стану, крім усього іншого, сприяє грамотне складання платіжних календарів. Прийнято вважати, що у підприємства на поточному рахунку має бути залишок коштів, який дорівнює різниці між кредиторською заборгованістю всіх видів, строки оплати якої настають протягом певного найближчого періоду (наприклад, тижня або декади) і поточною дебіторською заборгованістю на користь підприємства, платежі за якою очікуються в той самий період.

Однією з повсякденних турбот фінансової служби підприємства є забезпечення повної платіжної готовності, зниження якої часто спричиняє великі непродуктивні витрати підприємства у вигляді пені за прострочення платежів. Для оцінки платоспроможності на підприємстві складається платіжний баланс (календар) на будь-яку дату.

Якщо сальдо в активі платіжного балансу, то це означає неплатоспроможність підприємства. Відомо, що оцінка рівня платоспроможності дається за даними балансу на основі характеристики ліквідності оборотних коштів, тобто з урахуванням часу, необхідного для перетворення їх на готівку.

Основними принципами антикризового управління виступають: єдність цілей управління на різних рівнях ієрархічної структури; принцип адекватності, який залежить від кваліфікації керівника і його команди; системний підхід до поставлених задач і цілей; цілеспрямованість; принцип оптимальності. Задача антикризового управління на підприємстві полягає в запобіганні кризовим явищам і забезпеченні стійкого положення. Проте чіткого поняття організаційно-економічного механізму антикризового управління в літературі поки немає.

Управління фінансовою стійкістю підприємств є системою принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням такого стану фінансових ресурсів, їх формуванням і розподілом, яка б дозволила підприємству розвиватися на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності, а також забезпечення та підтримання фінансової рівноваги підприємства. Управління фінансовою стійкістю із застосуванням фінансового механізму може досягти необхідного результату лише за поєднання доцільно спрямованого взаємовпливу всіх його елементів.

Зрозуміло, що визначення поняття «фінансовий механізм управління» та його елементів є досить різноманітними, але, базуючись на цих висновках, пропонуємо структуру механізму управління фінансовими ресурсами підприємства.

Організаційно-економічний механізм антикризового управління включає загальні принципи, функції, цілі і методи управління, а в структуру управління входять загальна структура, конкретна система органів управління в кризовій ситуації, кадри управління і технічні засоби управління. Таким чином, антикризове управління може бути визначено, як постійно організоване управління, спрямоване на виявлення та усунення кризових явищ за допомогою механізму управління, який включає сукупність цілей, методів, принципів і завдань.

З нашої точки зору під організаційно-економічним механізмом антикризового управління слід розуміти сукупність організаційних форм і економічних методів, взаємозв'язаних на рівні підприємства в єдиний механізм, сприяючий стабілізації виробничо-господарської і фінансової діяльності через антикризові процедури стосовно підприємства-боржника (рис.1.2).

Рис. 1.2. Модель організаційно-економічного механізму управління ліквідністю та платоспроможністю [2, с.44]

Зрозуміло, що визначення поняття «фінансовий механізм управління» та його елементів є досить різноманітними, але, базуючись на цих висновках, пропонуємо структуру механізму управління фінансовими ресурсами підприємства.

Організаційно-економічний механізм антикризового управління включає загальні принципи, функції, цілі і методи управління, а в структуру управління входять загальна структура, конкретна система органів управління в кризовій ситуації, кадри управління і технічні засоби управління. Таким чином, антикризове управління може бути визначено, як постійно організоване управління, спрямоване на виявлення та усунення кризових явищ за допомогою механізму управління, який включає сукупність цілей, методів, принципів і завдань.

Важливо зазначити, що в фінансовому менеджменті за допомогою основних коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності підприємства можна вирішити такі головні завдання:

- своєчасне діагностування передкризового стану підприємства і вжиття необхідних заходів щодо прогнозування кризових явищ;
- усунення неплатоспроможності, формування фінансової стійкості підприємства, мінімізація наслідків фінансової кризи;
- запобігання зниженню інвестиційної привабливості, скороченню власних коштів для фінансування виробничо-господарської діяльності, залученню значних коштів, які можуть призвести до фінансових труднощів чи фінансової кризи.

Особливості оцінки стану ліквідності та платоспроможності підприємства в системі управління показує, по яким конкретним напрямкам треба вести роботу, також дає можливість виявлення найбільш важливих аспектів і найбільш слабких позицій у фінансовому стані на конкретному підприємстві. Також важливим в управлінні є забезпечення стабільного розвитку підприємства, та стійкого фінансового стану при будь-яких

економічних, політичних, соціальних ситуаціях. Для вирішення даного завдання важливим є комплексний та систематичний аналіз фінансових показників діяльності підприємства; якісний рівень управління підприємством, тобто можливості оперативного прийняття рішень і їх реалізації; оптимізація бізнес-процесів.

Отже, точна характеристика об'єктів та суб'єктів управління ліквідністю та платоспроможністю, факторне обґрунтування та розробка алгоритму управлінського впливу на рівень ліквідності та платоспроможності підприємства має для системи управління велике значення, оскільки визначають оптимальність управлінських рішень. Нестійка економічна ситуація, брак власних коштів, відсутність досвіду управління ліквідністю та платоспроможністю разом з іншими аспектами фінансового стану, а також й інші причини призводять до втрати платоспроможності і, як наслідок, до банкрутства підприємства, що обумовлює необхідність модернізації підходів до управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства, зокрема, шляхом розгляду його з позиції системно-процесного підходу. Це забезпечить адекватне реагування на вплив деструктивних факторів за рахунок уникнення неузгодженості окремих елементів управління.

1.3. Методичний інструментарій оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства

Завдання аналізу платоспроможності і ліквідності балансу виникає в умовах ринку у зв'язку з посиленням жорсткості фінансових обмежень і необхідністю давати оцінку кредитоспроможності підприємства, тобто його здатності вчасно і повністю розраховуватися по всіх своїх зобов'язаннях.

У процесі аналізу необхідно визначити, які види діяльності і які елементи активів і пасивів сприяли приросту або зменшенню коштів і в якій

мірі. Якщо, наприклад, кошти зменшуються, а дебіторська заборгованість росте, це може сигналізувати про погіршення платіжної дисципліни покупців; якщо збільшення коштів супроводжується ростом позикових джерел і зниженням власного капіталу, то таке збільшення коштів треба розглядати скоріше як випадкове, чим як постійну тенденцію: кошти в цьому випадку можуть накопичуватися в результаті невиконання зобов'язань підприємства перед кредиторами. Тому, визначивши причини зміни суми коштів можна відповісти на запитання, у якому напрямку треба змінити активи й пасиви, щоб на кінець звітного періоду суми коштів збільшилися.

Більш глибока оцінка платоспроможності здійснюється за допомогою коефіцієнтів платоспроможності, що є відносними величинами. Вони є вимірниками того, яку частину боргів підприємство здатне погасити за рахунок тих або інших елементів оборотних активів і в якій мірі загальна величина оборотних активів перевищує борги. У цілому питання ставиться так: якщо всі кредитори одночасно зажадають від підприємства погашення боргів, чи здатне воно це зробити і одночасно зберегти всі умови для продовження своєї діяльності.

На законодавчому рівні, методи оцінювання платоспроможності підприємства визначені наказом №14 від 19.01.2006 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства» [8]. Відповідно до наказу, Основними джерелами інформації для проведення аналізу є:

- установчі документи підприємства (засновницький договір, статут), а також довідка про включення до ЄДРПОУ, свідоцтво про державну реєстрацію, реєстр власників акцій (за наявності);
- звіт про фінансовий стан підприємства (Баланс) Форма №1;
- звіт про фінансові результати форма №2;
- звіт про рух грошових коштів форма №3;

- звіт про власний капітал форма №4;
- примітки до річної фінансової звітності форма № 5;
- звіт про наявність та рух основних фондів, амортизацію (знос) форма №11-ОЗ;
- обстеження технологічних інновацій промислового підприємства форма N 1-інновація;
- звіт про фінансові результати і дебіторську та кредиторську заборгованість форма N 1-Б;
- звіт з праці форма N 1-ПВ;
- звіт про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці форма N 1-ПВ (умови праці);
- звіт про використання робочого часу (форма N 3-ПВ);
- звіт про виробництво промислової продукції (форма N 1П-НПП) та інша інформація, необхідна для проведення аналізу та виявлення резервів виробництва.

Оцінка змін фінансового стану підприємства здійснюється за попередні три календарні роки для формування загального уявлення та загальних тенденцій його розвитку. За результатами аналізу показників складається висновок про спрямованість змін та їх вплив на стан платоспроможності підприємства.

Під час аналізу необоротних активів підприємства з'ясовується відповідність суми статті балансу "Необоротні активи" підприємства галузевим особливостям. Окремо аналізується майно, яке отримане або знаходиться в оренді, а також основні засоби та інші необоротні активи, які знаходяться під заставою, з метою встановлення ймовірності стягнення цього майна. У разі коли загальна вартість необоротних активів підприємства становить у структурі балансу понад 50 відсотків, здійснюється ринкова оцінка основних засобів та нематеріальних активів, вартість яких перевищує один відсоток загальної вартості таких активів [6, с.29].

Для узагальнення використання виробничого апарату підприємства здійснюється аналіз його виробничих потужностей, які характеризуються такими показниками [6, с.31]:

- середньорічна виробнича потужність підприємства в цілому (у вартісному виразі), у тому числі щодо основних видів продукції;
- використання середньорічної виробничої потужності, у тому числі щодо основних видів продукції.

Проводиться горизонтальний та вертикальний аналіз оборотних активів підприємства. Ефективність роботи підприємства визначається швидкістю обороту оборотних засобів: чим більша швидкість, тим ефективніше працює підприємство. Таким чином, у разі збільшення розміру оборотних засобів можна зробити висновок не тільки про зростання обсягів виробництва або цін на товарно-матеріальні запаси, але і про зменшення швидкості обороту оборотних засобів підприємства. При збільшенні розміру запасів підприємства необхідно проаналізувати, у зв'язку з чим це сталося: тобто, чи не виводяться активи з виробничого обороту, що, у свою чергу, призводить до збільшення кредиторської заборгованості та погіршення фінансового стану підприємства. Крім того, аналізуються зміни в розмірі та структурі дебіторської заборгованості та запасів підприємства. У разі необґрунтованого збільшення цього показника робиться висновок про те, що підприємство кредитує своїх покупців (не отримує грошових коштів за реалізовану продукцію), використовуючи кредити банків для здійснення своєї фінансово-господарської діяльності, що, у свою чергу, призводить до збільшення кредиторської заборгованості та погіршення платоспроможності підприємства. Зростання запасів, непропорційне зростанню доходів, може свідчити про уповільнення їх обороту, відволікання фінансових ресурсів і погіршення фінансового стану підприємства. За таких умов доцільно проаналізувати причини надлишкового накопичення запасів та збільшення обсягів незавершеного

виробництва, залишків готової продукції, відволікання активів з виробничого обороту.

Під час аналізу власного капіталу підприємства звертається увага на співвідношення коефіцієнтів надходження та вибуття. Перевага величини коефіцієнта надходження порівняно з величиною вибуття свідчить про накопичення власного капіталу.

Система показників оцінки фінансового стану підприємства та їх нормативні значення наведена в додатку А.

В табл. 1.3 подано логіку оцінки фінансового стану підприємства з урахуванням ступеня ліквідності підприємства.

Таблиця 1.3

Оцінка фінансового стану підприємства з урахуванням ступеня ліквідності підприємства [8, с.185]

Тип сталості	На дату складання звітності	У короткостроковій перспективі	У довгостроковій перспективі
Абсолютний	$A1 > П1$	$A1 > П1 + П2$	$A1 > П1 + П2 + П3$
Нормальний	$A1 + A2 > П1$	$A1 + A2 > П1 + П2$	$A1 + A2 > П1 + П2 + П3$
Передкризовий	$A1 + A2 + A3 > П1$	$A1 + A2 + A3 > П1 + П2$	$A1 + A2 + A3 > П1 + П2 + П3$
Кризовий	$A1 + A2 + A3 < П1$	$A1 + A2 + A3 < П1 + П2$	$A1 + A2 + A3 < П1 + П2 + П3$

Позначення:

A1 – найліквідніші активи (грошові кошти)

A2 – активи, що легко реалізуються (дебіторська заборгованість, готова продукція)

A3 – активи, що повільно реалізуються (виробничі запаси, незавершене виробництво)

П1 – найтермінованіші пасиви (поточні зобов'язання, кредиторська заборгованість за послуги)

П2 – короткострокові пасиви (короткострокові кредити банку)

П3 – довгострокові пасиви (довгострокові зобов'язання).

Ліквідність (плинність) балансу - рівень покриття зобов'язань активами підприємства [9, с.305].

Ліквідність активів - величина, обернена ліквідності балансу за часом перетворення активів у грошову форму. Чим менше часу потрібно для перетворення окремого виду активу у грошову форму, тим вища ліквідність балансу [8, с.188].

Оцінка ліквідності балансу проводиться з метою визначення кредитоздатності підприємства. Аналіз ліквідності балансу зводиться до порівняння коштів активу (згрупованих за рівнем ліквідності і розміщених за мірою зниження ліквідності), із зобов'язаннями пасиву (згрупованими за термінами їх повернення і розміщеними в порядку зростання термінів).

Також для оцінки платоспроможності підприємства розраховують відносні показники: коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності й коефіцієнт поточної ліквідності. (рис. 1.2.).

Рис. 1.2. Найважливіші коефіцієнти, що визначають ступінь ліквідності та платоспроможності підприємства [8, с. 188]

Коефіцієнт покриття (інше найменування цього коефіцієнту – коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт поточної ліквідності) дає загальну оцінку ліквідності активів, показуючи, скільки гривень поточних активів підприємства, приходиться на одну гривню поточних зобов'язань. Якщо поточні активи перевищують по величині поточні зобов'язання, підприємство може розглядатися як успішно функціонуюче.

Коефіцієнт покриття рівний 2 (або більше 2) свідчить про можливість підприємства погашати поточні зобов'язання [9]. Такий підхід пояснюється сформованою практикою, відповідно до якої при ліквідації активів їхня продажна ціна на аукціоні складає приблизно половину їхньої ринкової вартості. Відзначимо, що при нормальних обставинах підприємство ніколи не ліквідує свої оборотні активи. Тому коефіцієнт покриття не є абсолютним показником здатності повернути борги, оскільки він характеризує тільки наявність оборотних коштів, а не їхню якість. Коефіцієнт розраховується за формулою [6, с.29]:

$$K_{\text{покр.}} = \frac{OK}{ПЗ} \quad (1.1)$$

де $K_{\text{покр.}}$ – коефіцієнт покриття.

Коефіцієнт швидкої ліквідності, на відміну від коефіцієнта покриття, враховує якість оборотних коштів і є більш суворим показником ліквідності, тому що при його розрахунку враховуються найбільш ліквідні поточні активи, (запаси не враховуються). Розраховується цей коефіцієнт по формулі [8]:

$$K_{\text{швид.лікв.}} = \frac{OK - З - НА}{ПЗ} \quad (1.2)$$

де $K_{\text{швид.лікв.}}$ – коефіцієнт швидкої ліквідності,

З – запаси,

ОА – інші оборотні активи.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена негайно. Орієнтовно вважається, що значення коефіцієнта повинне бути не менше 0,2–0,25. Коефіцієнт розраховується за формулою [7]:

$$K_{\text{абс.лікв.}} = \frac{\text{ГК}}{\text{ПЗ}} \quad (1.3)$$

де $K_{\text{абс.лікв.}}$ – коефіцієнт абсолютної ліквідності,

ГК – грошові та їх еквіваленти.

Окреме питання постає при визначенні оптимальних або ж рекомендованих нормативних значень коефіцієнтів ліквідності. Найчастіше в ролі нормативів використовуються дані, які пройшли апробацію в міжнародній практиці фінансового аналізу економічно розвинутих країн світу. Але треба відмітити невирішеність цього питання в економіці України.

Виходячи з дослідження методики розрахунку та оптимальних значень вищенаведених трьох показників для аналізу ліквідності і платоспроможності підприємства на основі поглядів різних економістів наведемо систематизовані оптимальні значення даних коефіцієнтів (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Систематизовані оптимальні критерії оцінки коефіцієнтів абсолютної, швидкої та поточної ліквідності [4, с.209]

№ з/п	Найменування показника	Оптимальний критерій оцінки показника
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) ($K_{\text{АЛ}}$)	$\geq 0,2$
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності ($K_{\text{ШЛ}}$)	$> 0,6$
3	Коефіцієнт поточної ліквідності ($K_{\text{ПЛ}}$)	в межах 1,0-3,0

Розглянуті три коефіцієнти є основними для оцінки ліквідності і платоспроможності. Проте відомі й інші показники, за якими теж можна

проаналізувати ліквідність та платоспроможність підприємства.

Окремим випадком платоспроможності є покриття власними оборотними коштами (чистим оборотним капіталом) найбільш термінових зобов'язань [4]:

$$\text{ВОК} \geq \text{ТЗ}, \quad (1.4)$$

де ВОК – власні оборотні кошти (чистий оборотний капітал);

ТЗ – найбільш термінові зобов'язання (можуть входити статті з IV та V розділів пасиву балансу) [59].

Показник ВОК характеризує ту частину власного капіталу підприємства, яка є джерелом покриття поточних активів підприємства (тобто активів, що мають оборотність менш ніж один рік). Він є розрахунковим показником, що залежить як від структури активів, так і від структури джерел фінансових ресурсів, і має особливо важливе значення для підприємств, що займаються торговельною діяльністю. За інших рівних умов зростання цього показника в динаміці розглядається як позитивна тенденція. Основним і постійним джерелом збільшення власних оборотних коштів є прибуток.

Алгоритм розрахунку показника ВОК з часом змінювався. На мою думку, сьогодні у вітчизняній практиці найбільше поширення має наступний алгоритм, що застосовується, до речі, і в західній обліково-аналітичній практиці [6, 1]:

$$\text{ВОК} = \text{ПА} - \text{ПЗоб}. \quad (1.5)$$

Економічне трактування індикатора ВОК може бути і таким: він показує, яка сума оборотних коштів залишиться в розпорядженні підприємства після розрахунків за всіма поточними зобов'язаннями.

Зміст показника полягає в тому, що поточні зобов'язання є боргами, які повинні бути виплачені протягом одного року, а оборотні кошти – це активи, які представляють готівку, або повинні бути перетворені в неї, або витрачені протягом року. Як відомо, поточні зобов'язання повинні бути погашені з оборотних коштів. Якщо сума оборотних коштів виявляється більше суми

поточних зобов'язань, то різниця дає величину власних оборотних коштів, призначених для продовження господарської діяльності. Саме з величини оборотних коштів здійснюється купівля сировини, матеріалів, товарів, вона слугує підставою для одержання кредиту і для розширення обсягу реалізованої товарної маси.

Недостатність власних оборотних коштів може привести до банкрутства підприємства, тому зміни величини власних оборотних коштів від одного звітного періоду до іншого аналізуються зі значною увагою [1, с.142].

Значення цього показника визначається коефіцієнтом забезпеченості власними коштами, що розраховується як відношення різниці між капіталом і резервами та фактичною вартістю необоротних активів до фактичної вартості оборотних активів.

Для якісної оцінки фінансового стану підприємства крім абсолютних показників ліквідності балансу доцільно визначити ряд фінансових коефіцієнтів. Мета такого розрахунку – оцінити співвідношення наявних поточних активів (за їх видами) і всіх поточних зобов'язань для їх можливого наступного погашення.

На основі результатів розрахунків роблять висновок про стан ліквідності підприємства та розробляють заходи щодо його покращення.

Експертна оцінка вірогідності, можливої вартості та швидкості реалізації активів може бути достовірною лише за умови врахування цілої низки факторів. До них належать:

- характер та сфера діяльності, місцезнаходження та стан на відповідному ринку господарюючого суб'єкта;
- економічні умови господарювання з точки зору стабільності господарських зв'язків (наприклад, стабільність товаропостачання), наявності та темпів зростання (зниження) інфляції, досконалості системи розрахунків (швидкість платіжного документообігу, різноманітність видів та форм

розрахунків, своєчасність оформлення банківських документів), розвиненості кредитних відносин;

– фактори внутрішнього характеру: тривалість виробничо-комерційного циклу, якісний склад товарно-матеріальних цінностей, який в свою чергу залежить від наявності попиту на товари, їх конкурентоспроможності; “якість” дебіторської заборгованості; швидкість обігу коштів та ін. [8, с.142].

Коефіцієнт ліквідності товарно-матеріальних цінностей ($K_{ЛТМЦ}$) (коефіцієнт ліквідності при мобілізації ресурсів, участі матеріальних запасів у покритті всіх поточних зобов’язань) показує, яку частину всіх поточних зобов’язань може погасити підприємство, реалізувавши товарно-матеріальні цінності. Даний показник розраховується за формулою [5]:

$$K_{ЛТМЦ} = З / ПЗоб. \quad (1.6)$$

де З – запаси.

Рекомендоване значення показника – в межах 0,5-0,7 [10, с. 92]. Нижня межа характеризує достатність мобілізації підприємством запасів для всіх покриття поточних зобов’язань.

Коефіцієнт власної платоспроможності ($K_{ВП}$) характеризує частку чистого оборотного капіталу у всіх поточних зобов’язаннях, тобто здатність підприємства відшкодувати за рахунок чистих оборотних активів його короткострокові зобов’язання. Даний показник розраховується за формулою [23, с.84]:

$$K_{ВП} = ВОК / ПЗоб. \quad (1.7)$$

Зауважимо, що показник є індивідуальним для кожного підприємства і залежить від специфіки його виробничо-комерційної діяльності.

Питома вага запасів у поточних активах ($З_{ПА}$) характеризує з одного боку рівень “зв’язаності” поточних активів в їх найменш ліквідній частині, а з іншого – захищеність поточних активів від інфляційного знецінення. Даний показник розраховується за формулою [3]:

$$З_{ПА} = 3 / ПА \quad (1.8)$$

Питома вага власних оборотних коштів у покритті запасів (ВОК_З) характеризує вартість запасів, яка покривається власними оборотними коштами [4]:

$$ВОК_З = ВОК / З. \quad (1.9)$$

Даний показник має велике значення для підприємств торгівлі. Рекомендована нижня межа цього показника – 0,5 [23, с. 86].

Коефіцієнт співвідношення власних оборотних коштів і поточних активів (ВОК_{ПА}) (забезпечення поточної діяльності власними оборотними коштами) характеризує структуру поточних активів підприємства за джерелами формування (за рахунок власного капіталу чи заборгованості). Даний показник розраховується за формулою [1]:

$$ВОК_{ПА} = ВОК / ПА. \quad (1.10)$$

Ефективним для підприємства є підвищення значення показника. Для виробничого підприємства рекомендована нижня межа даного показника повинна складати не нижче за 0,1 [23, с. 91].

Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів (К_{МВОК}) характеризує ту частину чистого оборотного капіталу, яка знаходиться у формі грошових коштів, тобто ресурсів, що мають абсолютну ліквідність [1]:

$$К_{МВОК} = (ГК + ПФІ) / ВОК. \quad (1.11)$$

Для нормально функціонуючого підприємства цей показник переважно змінюється від 0 до 1, проте теоретично можливі й інші варіанти [2, с. 251]. В цілому за інших ризиків умов зростання показника маневреності власних оборотних коштів в динаміці розглядається як позитивна тенденція. Прийнятне орієнтовне значення показника встановлюється підприємством самостійно і залежить, наприклад, від того, наскільки значною є щоденна потреба підприємства у вільних грошових ресурсах. Для підприємств торгівлі він повинен мати достатньо високі значення, адже вони мають значну щоденну потребу у вільних грошових ресурсах.

Відмітимо, що поданими вище коефіцієнтами, безперечно, не обмежується все різноманіття способів оцінки платоспроможності підприємства; навряд чи можливо і розставити пріоритети між тими чи іншими показниками. Крім того, варто мати на увазі, що, проводячи аналіз діяльності конкретного підприємства, необхідно по можливості враховувати і його специфіку – галузеву, регіональну та ін. Також необхідно враховувати і те, що для кожного підприємства існує оптимальний інтервал коефіцієнтів платоспроможності, обумовлений особливостями дії індивідуального кола факторів впливу на рівень платоспроможності та фінансово-економічною стратегією, яку впроваджує керівництво підприємства. Оскільки немає розроблених галузевих нормативних значень коефіцієнтів, необхідно проводити аналіз динаміки цих показників за кілька років, а також порівняльний аналіз ліквідності аналогічних підприємств (якщо це можливо).

Стабільне становище підприємства на ринку і міцна фінансова стійкість на думку провідних економістів забезпечується фінансовим прогнозуванням. Завданням фінансового прогнозування є дослідження і розроблення можливих шляхів розвитку фінансів підприємства в перспективі, визначення передбачуваних обсягів фінансових ресурсів у прогнозованому періоді, виявлення джерел їх формування і способів розміщення та ефективного використання за результатами аналізу існуючих тенденцій з врахуванням впливу на них різних факторів. За результатами прогнозування можна оцінити ймовірність фінансового благополуччя підприємства чи його банкрутства.

Реалізація політики управління фінансовою стійкістю підприємства з метою попередження його банкрутства передбачає здійснення постійного моніторингу фінансового стану підприємства з метою раннього виявлення ознак його кризового розвитку; визначення масштабів кризового стану підприємства; дослідження основних чинників, які характеризують кризовий розвиток підприємства; формування системи цілей виходу підприємства з кризового стану, адекватних його масштабам; вибір і використання дієвих

внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства, які повинні забезпечити реалізацію термінових заходів із відновлення платоспроможності та фінансової рівноваги підприємства за рахунок внутрішніх резервів; вибір ефективних форм санації підприємства і, нарешті, забезпечення контролю за результатами розроблених заходів щодо виведення підприємства з фінансової кризи, що покладається, як правило, на керівників підприємства.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ІСІ УКРАЇНА БУДМАТЕРІАЛИ»

2.1 Аналіз майнового стану підприємства

ТОВ «ІСІ Україна-Будматеріали» на ринку України з 2007 року займається оптовим продажем портландцементу 400 і 500 (навал і тара 50 кг). За цей час підприємство добре себе зарекомендувало і завоювало повагу клієнтів та партнерів. ТОВ «ІСІ Україна-Будматеріали» працює з заводами із виробництва цементу м. Миколаїв та м. Здолбунів.

Для характеристики майнового стану необхідно провести аналіз активів підприємства, що можна зробити за допомогою горизонтального аналізу, результати якого представлені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Горизонтальний аналіз активів підприємства ТОВ «ІСІ Україна-Будматеріали» (тис.грн.)

Актив	2015	2016	2017	Абсолют не відхилен я 2016/2015	Абсолют не відхилен я 2017/2016	Темп росту, % 2016/2015	Темп росту, % 2017/2016
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:	2220	2362	1673	142	-689	106,40	70,83
первісна вартість	8673	7401	5700	-1272	-1701	85,33	77,02
накопичена амортизація	6453	5039	4027	-1414	-1012	78,09	79,92
Незавершені капітальні інвестиції	114	35	0	-79	-35	30,70	0,00
Основні засоби:	21133	20464	19675	-669	-789	96,83	96,14
первісна вартість	44207	39591	41752	-4616	2161	89,56	105,46
знос	23074	19127	22077	-3947	2950	82,89	115,42
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі	0	3402	20875	3402	17473	0,00	613,61
інші фінансові інвестиції	4202	2	2	-4200	0	0,05	100,00
Усього за розділом I	27669	26265	42225	-1404	15960	94,93	160,77

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
II. Оборотні активи							
Запаси	31947	68611	100062	36664	31451	214,77	145,84
Виробничі запаси	16	23	29	7	6	143,75	126,09
Незавершене виробництво	1265	1428	1265	163	-163	112,89	88,59
Готова продукція	0	0	0	0	0	0	0
Товари	30666	67160	98768	36494	31608	219,00	147,06
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	73692	7025	57543	-66667	50518	9,53	819,12
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	29420	7827	42134	-21593	34307	26,60	538,32
з бюджетом	0	3801	50	3801	-3751	0	1,32
у тому числі з податку на прибуток	0	0	50	0	50	0	0
з нарахованих доходів	0	0	170	0	170	0	0
із внутрішніх розрахунків	0	0	0	0	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	4916	55694	47944	50778	-7750	1132,91	86,08
Гроші та їх еквіваленти	25833	10420	88804	-15413	78384	40,34	852,25
Готівка	1	4	0	3	-4	400,00	0,00
Рахунки в банках	25832	10416	8814	-15416	-1602	40,32	84,62
Витрати майбутніх періодів	506	2207	1895	1701	-312	436,17	85,86
Інші оборотні активи	84882	30754	24186	-54128	-6568	36,23	78,64
Усього за розділом II	251196	186339	362788	-64857	176449	74,18	194,69
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	278865	212604	405013	-66261	192409	76,24	190,50

За даними табл. 2.1., можна зробити наступні висновки. Так, за період з 2015 по 2017 рр. загальна величина активів зросла, однак такі зміни не були рівномірними. Так, в 2016 році величина активів знизилась на 66261 тис. грн. або 23,86 %, а в 2017 році їх величина зросла до 405013 тис. грн. або на 90,5%. Такі зміни сталися за рахунок зменшення величини необоротних та оборотних активів. Так необоротні активи зменшились на 16,46 %, що в абсолютному виразі склало 24687 тис. грн.. за період з 2015 по 2017 рр. значно зменшилась величина основних засобів – на 1515 тис. грн. в 2016 р., а в 2017 р. дана їх

величина ще більше зменшилася - на 21338 тис. грн. в зв'язку зі списанням застарілого обладнання.

Щодо оборотних активів, варто зазначити, що підприємство за аналізований період значно зменшило кількість запасів сировини на складі – в 2016 році на 21,36 % та в 2017 році ще на 83,89 %. Таке зменшення запасів викликане зменшенням випуску продукції та змінами в технології виробництва. Як наслідок – величина незавершеного виробництва також зменшується на 3689 тис. грн. за 2017 рік. В той же час величина готової продукції на складі знижується: на 2,53 % за період з 2015 по 2016 рр., а за останній 2017 рік таке зниження призвело до абсолютної її відсутності. Керівництву варто звернути увагу на таке становище, оскільки відсутність запасів готової продукції на складі означають уповільнення оборотності коштів, що вкладені у виробництво.

Щодо дебіторської заборгованості підприємства, то за період з 2016 по 2017 рр. спостерігаємо стрімке зниження даного показника на 90,86 %. Така ситуація свідчить про покращення платіжної дисципліни покупців та замовників.

За аналізований період з 2015 по 2017 рр. загальна величина оборотних активів зменшилася на 85,01 %, що також мало нерівномірний характер: ріст на 21,25 % в 2016 році з подальшим зниженням на 87,64 % в 2017 році.

Проаналізуємо структуру оборотних та необоротних активів підприємства на основі даних табл. 2.2.

Таблиця 2.2

**Вертикальний аналіз активів підприємства ТОВ «ІСІ
Україна-Будматеріали» (тис.грн.)**

Актив	2015	Частка в майні, %	2016	Частка в майні, %	2017	Частка в майні, %	Відхилен я в структур і 2016/2015	Вдхиле ня в структ урі 2017/2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Нематеріальні активи:	2220	0,80	2362	1,11	1673	0,41	0,31	-0,70
Незавершені капітальні інвестиції	114	0,04	35	0,02	0	0,00	-0,02	-0,02

Продовження табл.2.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Основні засоби:	21133	7,58	20464	9,63	19675	4,86	2,05	-4,77
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	0	0,00	3402	1,60	20875	5,15	1,60	3,55
інші фінансові інвестиції	4202	1,51	2	0,00	2	0,00	-1,51	0,00
Усього за розділом I	27669	9,92	26265	12,35	42225	10,43	2,43	-1,93
Запаси	31947	11,46	68611	32,27	10006 2	24,71	20,82	-7,57
Виробничі запаси	16	0,01	23	0,01	29	0,01	0,01	0,00
Незавершене виробництво	1265	0,45	1428	0,67	1265	0,31	0,22	-0,36
Готова продукція	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Товари	30666	11,00	67160	31,59	98768	24,39	20,59	-7,20
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	73692	26,43	7025	3,30	57543	14,21	-23,12	10,90
Інша поточна дебіторська заборгованість	34336	12,31	67322	31,67	90348	22,31	19,35	-9,36
Гроші та їх еквіваленти	25833	9,26	10420	4,90	88804	21,93	-4,36	17,03
Витрати майбутніх періодів	506	0,18	2207	1,04	1895	0,47	0,86	-0,57
Інші оборотні активи	84882	30,44	30754	14,47	24186	5,97	-15,97	-8,49
Усього за розділом II	25119 6	90,08	18633 9	87,65	36278 8	89,57	-2,43	1,93
Баланс	27886 5	100	21260 4	100	40501 3	100	0	0

З даних аналітичної табл. 2.2., можна зробити висновок, що на кінець аналізованого періоду вартість майна в розпорядженні підприємства становила 405013 тис. грн, тобто порівняно з 2015 роком майно підприємства збільшилось на 126148 тис. грн за рахунок збільшення основних і оборотних коштів. У загальній вартості майна, яке перебуває в розпорядженні підприємства станом на 2015 р. 9,92% становлять основні засоби й та інші необоротні активи, питома вага яких зросла у 2016 р. до 12,35%, але у наступному 2017 році знизилась до 10,43%. Такі зміни не призвели до суттєвих змін в структурі активів підприємства.

Оборотні активи збільшились протягом 2015-2017 рр. на 111592 тис. грн, в загальній вартості майна їхня питома вага становила 90,08% у 2015 р., дещо знизилась у 2016 р до 87,65%, проте у 2017 р. знову збільшилась до 89,57%, що свідчить про високу мобільність структури активів. При цьому матеріальні та їх питома вага на кінець 2017 р. збільшились на 258 тис. грн, а

їхня питома вага в загальній вартості оборотного капіталу зменшилась, частка дебіторської заборгованості зменшилась що позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. Кошти (гроші) та їх еквіваленти в національній валюті збільшилися, при цьому їх питома вага також суттєво зросла (з 9,26% у 2015 р. до 21,93% у 2017 р.), що позитивним чином впливає на платоспроможність підприємства

Графічно структура оборотних та необоротних активів ТОВ «ІСІ Україна-Будматеріали» представлена на рис. 2.1.

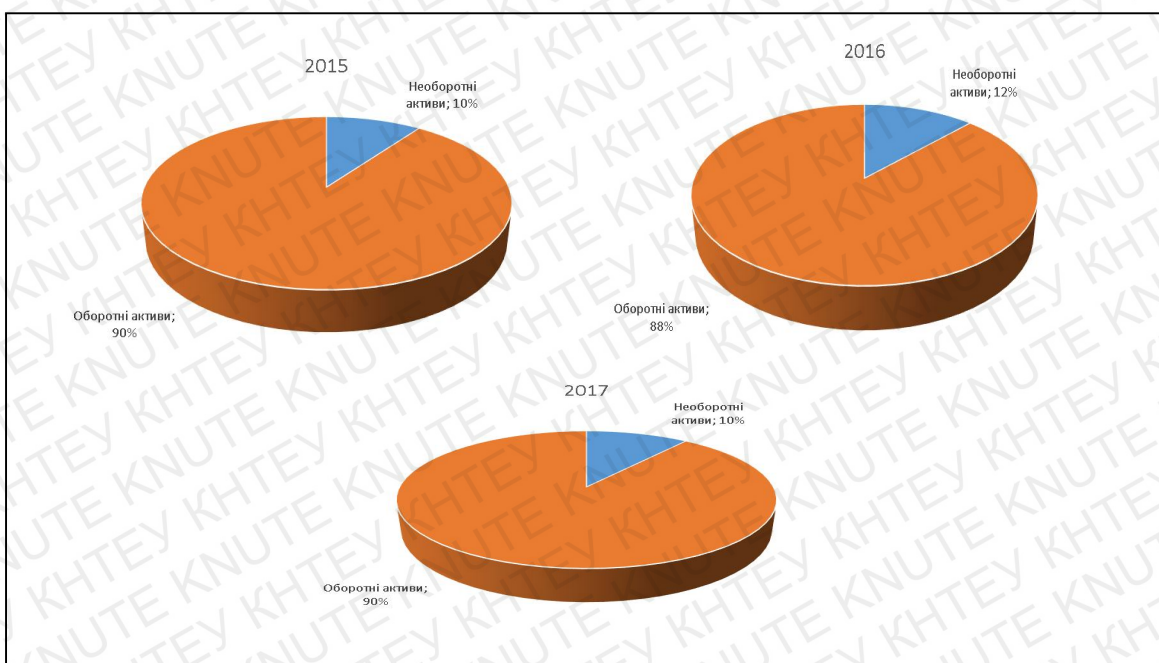

Рис. 2.1. Структура активів підприємства

Як видно з рис. 2.1., в структурі активів підприємства переважну частину посідають необоротні активи. Частка необоротних активів коливається в межах 88-90%.

З даних аналітичної табл. 2.2 можна зробити висновок, що на кінець аналізованого періоду вартість майна в розпорядженні підприємства становила 405013 тис. грн, тобто порівняно з 2015 роком майно підприємства збільшилось на 126148 тис. грн за рахунок збільшення основних і оборотних

коштів. У загальній вартості майна, яке перебуває в розпорядженні підприємства станом на 2015 р. 9,92% становлять основні засоби й та інші необоротні активи, питома вага яких зросла у 2016 р. до 12,35%, але у наступному 2017 році знизилась до 10,43%. Такі зміни не призвели до суттєвих змін в структурі активів підприємства.

Оборотні активи збільшились протягом 2015-2017 рр. на 111592 тис. грн, в загальній вартості майна їхня питома вага становила 90,08% у 2015 р., дещо знизилась у 2016 р до 87,65%, проте у 2017 р. знову збільшилась до 89,57%, що свідчить про високу мобільність структури активів. При цьому матеріальні та їх питома вага на кінець 2017 р. збільшились на 258 тис. грн, а їхня питома вага в загальній вартості оборотного капіталу зменшилась, частка дебіторської заборгованості зменшилась що позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. Кошти (гроші) та їх еквіваленти в національній валюті збільшилися, при цьому їх питома вага також суттєво зросла (з 9,26% у 2015 р. до 21,93% у 2017 р.), що позитивним чином впливає на платоспроможність підприємства

За даними табл. 2.3 проаналізуємо динаміку статей пасивів підприємства ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за період з 2015 по 2017 рр.

Таблиця 2.3

**Горизонтальний аналіз пасивів підприємства ТОВ «ІСІ
Україна-Будматеріали» (тис. грн.)**

Пасив	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення 2016/2015	Абсолютне відхилення 2017/2016	Темп росту, % 2016/2015	Темп росту, % 2017/2016
1	2	3	4	5	6	7	8
І. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	4000	4000	4000	0	0	100,00	100,00
Додатковий капітал	9379	9379	9379	0	0	100,00	100,00
Резервний капітал	675	675	675	0	0	100,00	100,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	40523	52757	78673	12234	25916	130,19	149,12
Усього за розділом І	54577	66811	92727	12234	25916	122,42	138,79

Продовження табл.2.3

1	2	3	4	5	6	7	8
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Довгострокові кредити банків	14056	38810	36345	24754	-2465	2,76	0,94
Інші довгострокові зобов'язання	0	9163	0	9163	-9163	0	0,00
Довгострокові забезпечення	87	87	0	0	-87	1,00	0,00
Усього за розділом II	14143	48060	36345	33917	-11715	3,40	0,76
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Короткострокові кредити банків	42226	0	0	-42226	0	0,00	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	0	0	2465	0	2465	0	0
за товари, роботи, послуги	54915	73199	123555	18284	50356	133,30	168,79
за розрахунками з бюджетом	396	6419	2361	6023	-4058	1620,96	36,78
за розрахунками зі страхування	112	33	106	-79	73	29,46	321,21
за розрахунками з оплати праці	184	299	406	115	107	162,50	135,79
за одержаними авансами	104389	13635	141541	-90754	127906	13,06	1038,07
Поточні забезпечення	0	851	935	851	84	0	109,87
Інші поточні зобов'язання	7923	3297	4572	-4626	1275	41,61	138,67
Усього за розділом III	210145	97733	275941	-112412	178208	46,51	282,34
Баланс	278865	212604	405013	-66261	192409	76,24	190,50

Слід відмітити, що зміна величини пасивів була нерівномірною і в 2016 році відбулося їх зростання на 16,26 %, а в 2017 році – зниження на 63,93 %.

Розглянемо, за рахунок чого сталися такі зміни. За аналізований період сталися зміни власного капіталу: на 13,06 % або на 14376 тис. грн.. за період з 2015 по 2017 рр. За період знизилася величина нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Так, за період з 2015 по 2017 рік такий збиток зріс на 9,20 %.

За аналізований період підприємство значно погасило свої довгострокові зобов'язання. Так, за період з 2015 по 2017 рр. таке погашення склало 233660 тис. грн., або 66,01 %. Дана динаміка є позитивною, оскільки свідчить про зниження зобов'язань підприємства перед зовнішніми позичальниками та зростання фінансової незалежності.

Також за цей же 2015-2017 рр. період спостерігається і зростання поточних зобов'язань підприємства на 67,42 %. Але за окремими статтями спостерігається зниження, так за статтею кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги – спостерігалось зниження на 11345 тис. грн. або 46,38%. В той же час зростає заборгованість підприємства за іншими поточними зобов'язаннями – майже втричі або на 38230 тис. грн. І значно зросла заборгованість за розрахунками з бюджетом.

Проаналізуємо структуру пасивів підприємства на основі даних табл.

2.4.

Таблиця 2.4

**Вертикальний аналіз пасивів підприємства ТОВ «ІСІ
Україна-Будматеріали» (тис. грн.)**

Пасив	2015	Частка в майні, %	2016	Частка в майні, %	2017	Частка в майні, %	Відхилення в структурі 2016/2015, %	Відхилення в структурі 2017/2016, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	4000	1,43	4000	1,88	4000	0,99	0,45	-0,89
Додатковий капітал	9379	3,36	9379	4,41	9379	2,32	1,05	-2,10
Резервний капітал	675	0,24	675	0,32	675	0,17	0,08	-0,15
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	40523	14,53	52757	24,81	78673	19,42	10,28	-5,39
Усього за розділом I	54577	19,57	66811	31,43	92727	22,89	11,85	-8,53
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		0,00		0,00		0,00	0,00	0,00
Довгострокові кредити банків	14056	5,04	38810	18,25	36345	8,97	13,21	-9,28
Інші довгострокові зобов'язання	0	0,00	9163	4,31	0	0,00	4,31	-4,31
Довгострокові забезпечення	87	0,03	87	0,04	0	0,00	0,01	-0,04
Усього за розділом II	14143	5,07	48060	22,61	36345	8,97	17,53	-13,63
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		0,00		0,00		0,00	0,00	0,00
Короткострокові кредити банків	42226	15,14	0	0,00	0	0,00	-15,14	0,00
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	0	0,00	0	0,00	2465	0,61	0,00	0,61
за товари, роботи, послуги	54915	19,69	73199	34,43	123555	30,51	14,74	-3,92
за розрахунками з бюджетом	396	0,14	6419	3,02	2361	0,58	2,88	-2,44
за розрахунками зі страхування	112	0,04	33	0,02	106	0,03	-0,02	0,01

Продовження табл.2.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9
за розрахунками з оплати праці	184	0,07	299	0,14	406	0,10	0,07	-0,04
за одержаними авансами	104389	37,43	13635	6,41	141541	34,95	-31,02	28,53
Поточні забезпечення	0	0,00	851	0,40	935	0,23	0,40	-0,17
Інші поточні зобов'язання	7923	2,84	3297	1,55	4572	1,13	-1,29	-0,42
Усього за розділом III	210145	75,36	97733	45,97	275941	68,13	-29,39	22,16
Баланс	278865	100,00	212604	100,00	405013	100,00	0,00	0,00

Аналізуючи наведені дані, можна висновувати, що вартість майна підприємства зросла за звітний період на 3210 тис. грн, але тільки на 2917 тис. грн. — за рахунок власних коштів; решта покривалась за рахунок збільшення зобов'язань підприємства. При цьому в структурі пасивів підприємства власний капітал посідав 19,57% у 2015 р., 31,43% у 2016 р., 22,89% у 2017 р., що свідчить про досить високий рівень фінансового ризику та значну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

За період 2015-2017 рр. частка позичених коштів зменшилась з 75,36% у 2015 р. до 45,97% у 2016 р. та знову зросла у 2017 р. до 68,13% у структурі майна за абсолютного їх зростання на 65796 тис. грн.(275941-210145). Кількість власних оборотних коштів збільшилась на 100,94%. Змінилась і їхня величина в структурі власних коштів підприємства — їх частка зменшилась на 21,59%. За рахунок власних оборотних коштів на початок звітного періоду покривалось 10,52% матеріальних оборотних коштів. На кінець 2017 року частка цього джерела в матеріальних оборотних коштах зменшилась на 6,70%.

Аналізуючи наведені дані, можна висновувати, що вартість майна підприємства зросла за звітний період на 3210 тис. грн, але тільки на 2917 тис. грн. — за рахунок власних коштів; решта покривалась за рахунок збільшення зобов'язань підприємства. При цьому в структурі пасивів підприємства власний капітал посідав 19,57% у 2015 р., 31,43% у 2016 р., 22,89% у 2017 р., що свідчить про досить високий рівень фінансового ризику та значну

залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

За період 2015-2017 рр. частка позичених коштів зменшилась з 75,36% у 2015 р. до 45,97% у 2016 р. та знову зросла у 2017 р. до 68,13% у структурі майна за абсолютного їх зростання на 65796 тис. грн.(275941-210145). Кількість власних оборотних коштів збільшилась на 100,94% . Змінилась і їхня величина в структурі власних коштів підприємства — їх частка зменшилась на 21,59%. За рахунок власних оборотних коштів на початок звітного періоду покривалось 10,52% матеріальних оборотних коштів. На кінець 2017 року частка цього джерела в матеріальних оборотних коштах зменшилась на 6,70%.

Графічно структура пасивів підприємства представлена на рис. 2.2.

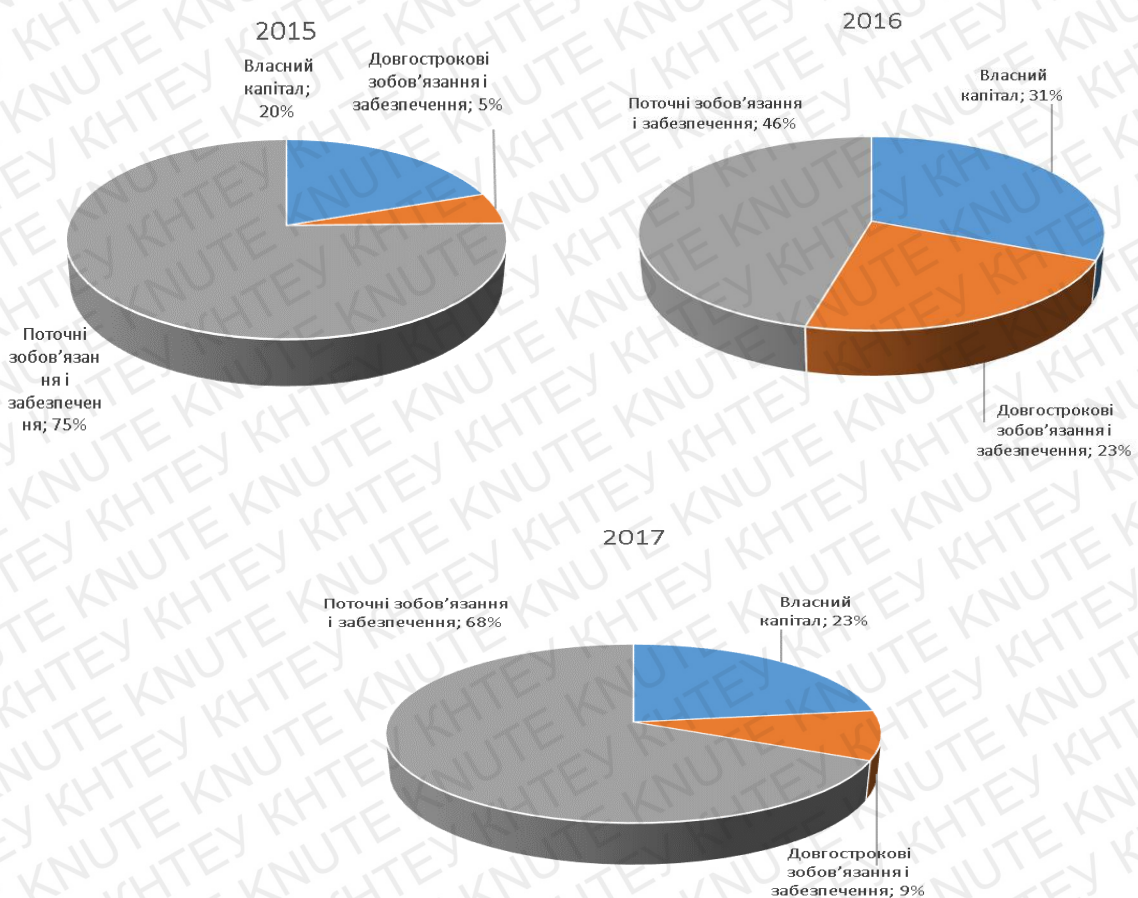

Рис. 2.2. Структура пасивів ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»

Аналізуючи наведені дані, можна висновувати, що вартість майна

підприємства зросла за звітний період на 3210 тис. грн, але тільки на 2917 тис. грн. — за рахунок власних коштів; решта покривалась за рахунок збільшення зобов'язань підприємства. При цьому в структурі пасивів підприємства власний капітал посідав 19,57% у 2015 р., 31,43% у 2016 р., 22,89% у 2017 р., що свідчить про досить високий рівень фінансового ризику та значну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

За період 2015-2017 рр. частка позичених коштів зменшилась з 75,36% у 2015 р. до 45,97% у 2016 р. та знову зросла у 2017 р. до 68,13% у структурі майна за абсолютного їх зростання на 65796 тис. грн.(275941-210145). Кількість власних оборотних коштів збільшилась на 100,94%. Змінилась і їхня величина в структурі власних коштів підприємства — їх частка зменшилась на 21,59%. За рахунок власних оборотних коштів на початок звітного періоду покривалось 10,52% матеріальних оборотних коштів. На кінець 2017 року частка цього джерела в матеріальних оборотних коштах зменшилась на 6,70%.

Приріст активів підприємства відбувався за рахунок збільшення короткострокових позик та кредиторської заборгованості, а збільшення коштів підприємства перекривалося збільшенням зобов'язань за кредиторською заборгованістю. Це свідчить про те, що прискорене зростання коштів поліпшить платоспроможність підприємства.

Отже, проаналізувавши склад, структуру майна підприємства і джерел його утворення, можна зробити висновок, що для вивчення цього питання можна застосувати модель економічного аналізу, що передбачає такі операції:

- визначення питомих складових і джерел набуття майна в його загальній вартості на початок і кінець звітного періоду;
- порівняння даних на кінець звітного періоду з даними на його початок і визначення причини зміни;
- вивчення причин зміни складу структури майна і джерел його набуття, і передовсім тих, що негативно позначаються на фінансовому стані підприємства;

– доведення до відома керівництва підприємства інформації, яка сприятиме прийняттю управлінських рішень, спрямованих на усунення причин, що негативно впливають на фінансовий стан підприємства.

Аналізу структури майна достатньо для того, щоб оцінити стан активів і наявність коштів на підприємстві для повернення боргів, але його замало для відповіді на запитання, наскільки вигідно інвестору вкласти капітал у це підприємство. Тому наступним напрямком аналізу фінансового стану підприємства і для внутрішніх, і для зовнішніх користувачів інформації є детальне вивчення ліквідності та платоспроможності підприємства.

2.2 Оцінка платоспроможності підприємства

Оцінка ліквідності балансу проводиться з метою визначення кредитоздатності підприємства. Аналіз ліквідності балансу зводиться до порівняння коштів активу (згрупованих за рівнем ліквідності і розміщених за мірою зниження ліквідності), із зобов'язаннями пасиву (згрупованими за термінами їх повернення і розміщеними в порядку зростання термінів).

Аналіз ліквідності балансу полягає у порівнянні статей активу, що згруповані за ознакою ліквідності та розміщені в порядку спадання ліквідності, зі статтями пасиву, що згруповані за ознакою термінів погашення і розміщені в порядку збільшення строковості зобов'язань [10, с.96].

Якщо при такому порівнянні активів вистачає, то баланс ліквідний і підприємство платоспроможне. У протилежному разі баланс неліквідний і підприємство вважається неплатоспроможним.

Проаналізуємо ліквідність балансу ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за даними табл. 2.5-2.7.

Таблиця 2.5

Ліквідність балансу ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за 2015 р.

Активи	Сума, станом на		Пасиви	Сума, станом на		Відхилення (надлишок, нестача)	
	01.01.15	31.12.15		01.01.15	31.12.15	01.01.15	31.12.15
А1 – готові засоби платежу	9 257,00	25 833,00	П1 – термінові зобов'язання	33 144,00	18 455,00	- 23 887,00	7 378,00
А2 – швидколіквідні	29 488,00	108 028,00	П2 – поточні	-	13 786,00	29 488,00	94 242,00
А3 – середньо-ліквідні	13 811,00	116 829,00	П3 – середньо- і довгострокові	13 303,00	5 087,00	508,00	111 742,00
А4 – неліквідні	27 579,00	28 175,00	П4 – постійні	45 313,00	46 575,00	- 17 734,00	- 18 400,00
Баланс	80 135,00	278 865,00	Баланс	91 760,00	83 903,00	- 11 625,00	194 962,00
Довідково: А1+А2	38 745,00	133 861,00	Довідково: П1+П2	33 144,00	32 241,00	5 601,00	101 620,00
А3+А4	41 390,00	145 004,00	П3+П4	58 616,00	51 662,00	- 17 226,00	93 342,00

Аналізуючи табл. 2.5., станом на початок року можемо констатувати нормальний фінансовий стан підприємства на момент формування звітності та в короткостроковій перспективі, передкризовий в довгостроковій. На кінець року має місце абсолютна фінансова стійкість на дату складання звітності, нормальна в короткостроковій та довгостроковій перспективі.

Таблиця 2.6

Ліквідність балансу ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за 2016 р.

Активи	Сума, станом на		Пасиви	Сума, станом на		Відхилення (надлишок, нестача)	
	01.01.16	31.12.16		01.01.16	31.12.16	01.01.16	31.12.16
А1 – готові засоби платежу	25 833,00	11 253,00	П1 – термінові зобов'язання	167 929,00	108 945,00	- 142 096,00	- 97 692,00
А2 – швидколіквідні	108 028,00	86 960,00	П2 – поточні	42 226,00	-	65 802,00	86 960,00
А3 – середньо-ліквідні	116 829,00	99 658,00	П3 – середньо- і довгострокові	14 143,00	40 897,00	102 686,00	58 761,00
А4 – неліквідні	28 175,00	51 163,00	П4 – постійні	54 567,00	99 192,00	- 26 392,00	- 48 029,00
Баланс	278 865,00	249 034,00	Баланс	278 865,00	249 034,00	-	-
Довідково: А1+А2	133 861,00	98 213,00	Довідково: П1+П2	210 155,00	108 945,00	- 76 294,00	- 10 732,00
А3+А4	145 004,00	150 821,00	П3+П4	68 710,00	140 089,00	76 294,00	10 732,00

На початок 2016 року можемо визначити фінансову стійкість підприємства як передкризову на дату формування звітності, в короткостроковій та довгостроковій перспективі. Ситуація на кінець року не змінилася. Фінансовий стан підприємства залишається передкризовим.

Таблиця 2.7

Ліквідність балансу ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за 2017 р.

Активи	Сума, станом на		Пасиви	Сума, станом на		Відхилення	
						(надлишок, нестача)	
	01.01.17	31.12.17		01.01.17	31.12.17	01.01.17	31.12.17
А1 – готові засоби платежу	10 420,00	88 804,00	П1 – термінові зобов'язання	97 733,00	273 476,00	87 313,00	- 184 672,00
А2 – швидколіквідні	74 347,00	147 841,00	П2 – поточні	-	2 465,00	74 347,00	145 376,00
А3 – середньо-ліквідні	99 365,00	124 248,00	П3 – середньо- і довгострокові	48 060,00	36 345,00	51 305,00	87 903,00
А4 – неліквідні	28 472,00	44 120,00	П4 – постійні	66 811,00	92 727,00	38 339,00	48 607,00
Баланс	212 604,00	405 013,00	Баланс	212 604,00	405 013,00	-	-
Довідково: А1+А2	84 767,00	236 645,00	Довідково: П1+П2	97 733,00	275 941,00	12 966,00	39 296,00
А3+А4	127 837,00	168 368,00	П3+П4	114 871,00	129 072,00	12 966,00	39 296,00

З табл. 2.7., бачимо, що на момент початку 2017 року платоспроможність підприємства, виходячи з ліквідності можна визначити як

передкризову на момент формування звітності, в короткостроковій та довгостроковій перспективі. Навіть незважаючи на той факт, що підприємство не має поточних зобов'язань до сплати. На кінець року ситуація не змінилася, платоспроможність так само визначається як передкризова.

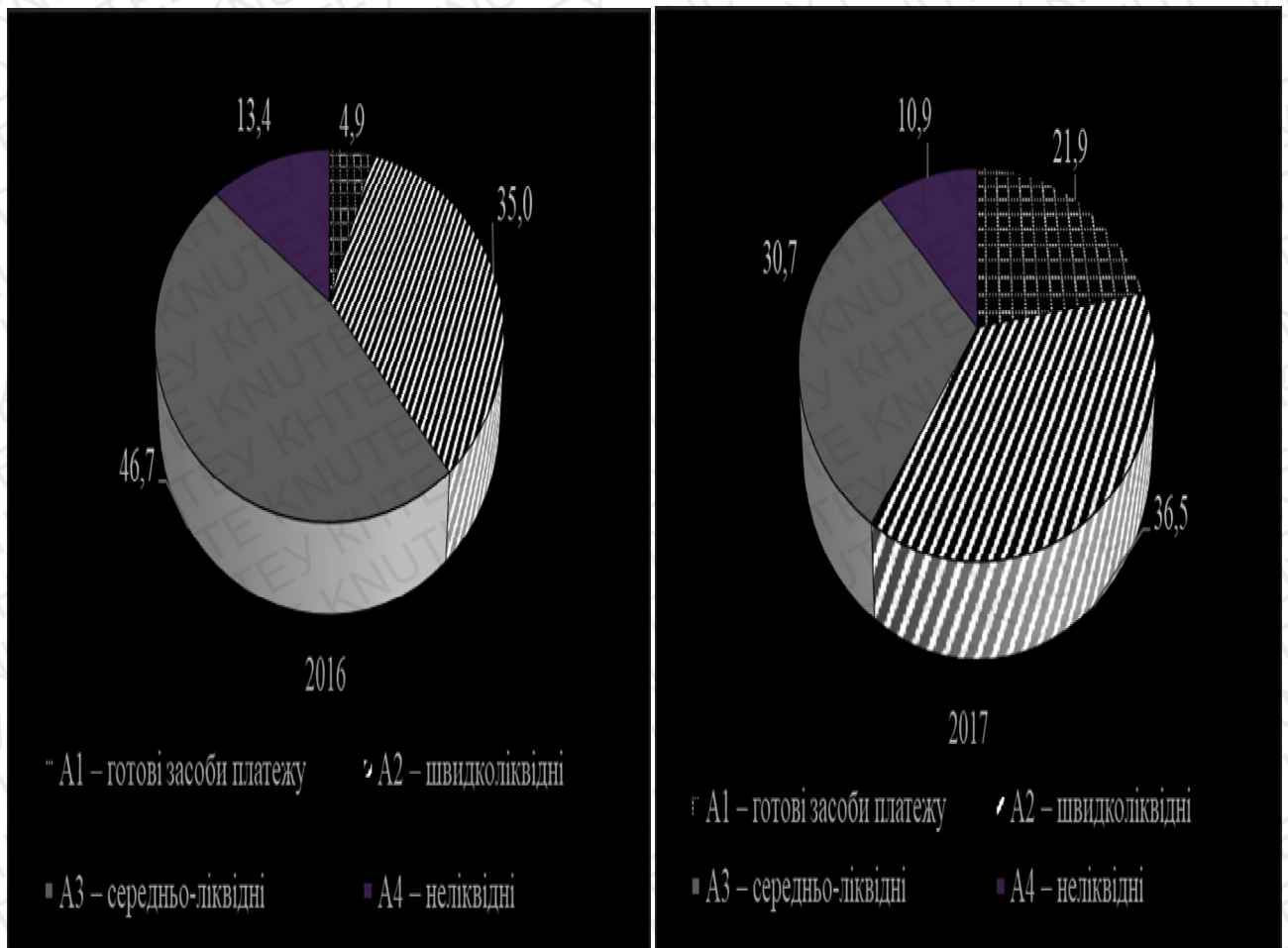

Рис. 2.3. Структура активів за ліквідністю

Наступним етапом аналізу є аналіз показників ліквідності підприємства. Ліквідність означає здатність перетворити актив у гроші швидко і без втрат його ринкової вартості.

Оцінюючи ліквідність підприємства, аналізують достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань – короткострокової кредиторської заборгованості.

Таблиця 2.8

**Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «ІСІ
Будматеріали Україна» за 2015–2017 рр.**

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Абсолютний приріст	
				2016 р.	2017 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт забезпеченості:					
ліквідними активами	0,85	0,85	0,89	0,01	0,03
швидколіквідними активами	0,38	0,37	0,36	- 0,01	- 0,01
готовими засобами платежу	0,098	0,070	0,161	- 0,03	0,09
Загальний коефіцієнт покриття	1,30	1,41	1,47	0,11	0,06
Проміжний коефіцієнт покриття	0,59	0,61	0,59	0,02	- 0,02
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,56	0,68	0,27	0,12	- 0,41
Коефіцієнт відволікання оборотних активів:					
у запаси	0,14	0,22	0,31	0,08	0,08
у дебіторську заборгованість	0,45	0,43	0,36	- 0,02	- 0,08
Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань	0,19	0,32	0,45	0,13	0,14
Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів	1,01	1,77	2,09	0,76	0,32
Коефіцієнт маневрування	0,45	0,50	0,57	0,06	0,07

Протягом досліджуваного періоду спостерігаємо приріст коефіцієнту забезпеченості готовими засобами платежу, відповідно, коефіцієнту абсолютної ліквідності, значення якого є доволі високим на момент 2015, 2017 років.

Графічно динаміка розрахованих в табл. 2.8., коефіцієнтів представлена на рис. 2.4.

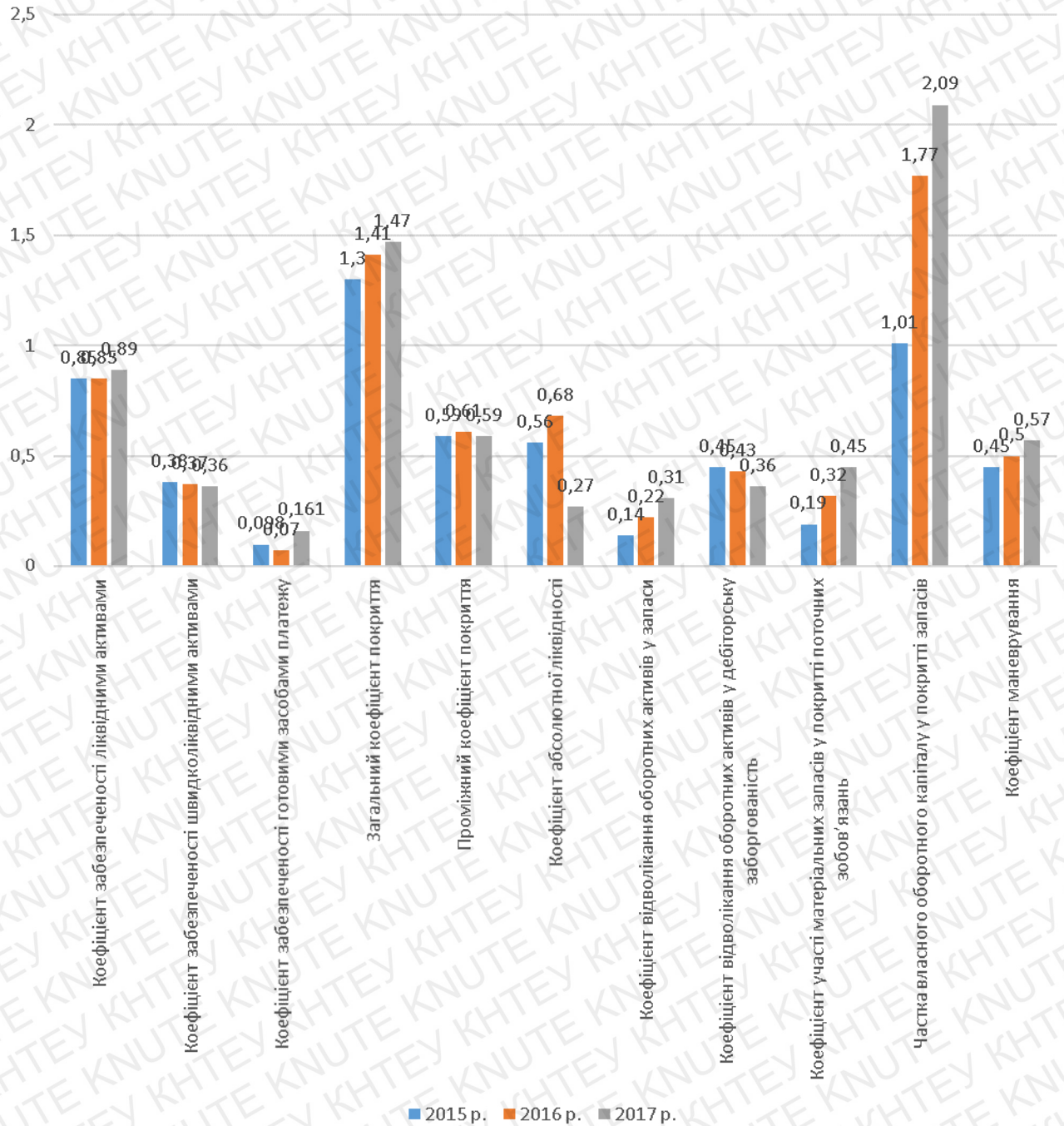

Рис. 2.4. Показники ліквідності та платоспроможності
ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за 2015–2017 рр.

Протягом досліджуваного періоду спостерігаємо приріст коефіцієнту забезпеченості готовими засобами платежу, відповідно, коефіцієнту абсолютної ліквідності, значення якого є доволі високим на момент 2015,

2017 років. Загальний та проміжний коефіцієнт покриття в сумі забезпечують повне покриття поточних зобов'язань підприємства, що сприяє його високій фінансовій стійкості. Прийнятними є значення коефіцієнтів відволікання оборотних активів.

2.3 Кількісна оцінка факторів, що визначають платоспроможність та ліквідність

Для всебічного оцінювання показників ліквідності важливо вивчити взаємозв'язки з факторами їх формування. Так Рахнянська О.П. розглядає детермінований аналіз фінансової стійкості підприємства в аспекті ліквідності з позиції впливу окремих факторів на коефіцієнт покриття [40].

Структурно логічна модель факторної системи коефіцієнта покриття представлена на рис. 2.5.

Рис. 2.5. Модель факторного аналізу ліквідності [40]

Зведемо наведені в даній моделі фактори в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Фактори впливу на коефіцієнт покриття

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Гроші та їх еквіваленти (X1)	25833	10420	88804
Запаси (X2)	31947	68611	100062
Дебіторська заборгованість (X3)	73692	7025	57543
Короткострокові кредити банків (X4)	42226	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (X5)	54915	73199	123555
Інші поточні пасиви (X6)	113004	24534	152386
Загальний коефіцієнт покриття (Y)	1,3	1,41	1,47

Проведемо аналіз впливу факторів за допомогою кореляційно-регресійного аналізу. Оцінка рівняння регресії. Визначимо вектор оцінок коефіцієнтів регресії. Відповідно до методу найменших квадратів, вектор s отримаємо з виразу:

$$s = (X^T X)^{-1} X^T Y \quad (2.1)$$

До матриці зі змінними X_j додаємо одиничний стовпчик:

1	25833	31947	73692	42226	54915	113004
1	10420	68611	7025	0	73199	24534
1	88804	100062	57543	0	123555	152386

Матриця Y

1.3
1.41
1.47

Матриця X^T

1	1	1
25833	10420	88804
31947	68611	100062
73692	7025	57543
42226	0	0
54915	73199	123555
113004	24534	152386

Перемножуємо матриці, $(X^T X)$

3	125057	200620	138260	42226	251669	289924
125057	8662070705	10426119319	7086934508	1090824258	13153530995	16707362956
200620	10426119319	15740483974	8594098265	1348994022	19139786504	20541488994
138260	7086934508	8594098265	8791058338	3111718392	11670744520	17268589716
42226	1090824258	1348994022	3111718392	1783035076	2318840790	4771706904
251669	13153530995	19139786504	11670744520	2318840790	23639588851	26829531156
289924	16707362956	20541488994	17268589716	4771706904	26829531156	36593314168

В матриці, $(X^T X)$ число 3, що лежить на перетині 1-го рядка та 1-го стовпчика, отримане як сума добутків елементів 1-го рядка матриці X^T та 1-го стовпчика матриці X .

Перемножуємо матриці $(X^T Y)$

4.18
178816.98
285363.75
190293.06
54893.8
356225.94
405505.56

Фінансовий стан підприємства – це здатність підприємства фінансувати свою діяльність. Він характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування підприємства, потребою в їхньому розміщенні й ефективністю використання, фінансовими взаєминами з іншими юридичними особами, платоспроможністю і фінансовою стійкістю.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної і фінансової діяльності. Якщо виробничий і фінансовий плани успішно виконуються, то це позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. І навпаки, у результаті недовиконання плану по виробництву і

реалізації продукції відбувається підвищення її собівартості, зменшення виручки і суми прибутку і як наслідок – погіршення фінансового стану підприємства і його платоспроможності.

Головна мета аналізу - вчасно виявляти і попереджати недоліки у фінансовій діяльності і знаходити резерви поліпшення фінансового стану підприємства і його платоспроможності.

Аналіз фінансового стану ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» почнемо з аналізу фінансової стійкості підприємства.

Аналіз фінансової стійкості проводиться за даними балансу підприємства, характеризує структуру джерел фінансування ресурсів підприємства, ступінь фінансової стійкості і незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування його діяльності.

Розрахунок коефіцієнтів фінансової автономії, коефіцієнтів фінансової заборгованості, коефіцієнтів фінансової залежності, коефіцієнтів покриття боргу для ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за період з 2015 по 2017 роки наведено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

**Показники фінансової стійкості ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»
за 2015–2017 рр**

Показник	Нормативне значення	На 1.01.2015	На 1.01.2016	На 1.01.2017	На 31.12.2017	Базисний абсолютний приріст на кінець 2017 р.
Коефіцієнт фінансової автономії	> 0,5	0,56	0,20	0,31	0,23	-0,33
Коефіцієнт фінансової заборгованості	$\leq 0,5$ критич.=1	0,52	3,85	1,46	2,98	4,70
Коефіцієнт фінансової залежності	зниження	1,79	5,11	3,18	4,37	1,44
Коефіцієнт покриття боргу	збільшення	12,24	1,36	4,94	1,75	-0,86

Аналізуючи показники, зведені в табл 2.7., можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства нестабільний. Це підтверджує значення коефіцієнта фінансової автономії значно менше нормативного, що показує, що із усієї суми засобів, використовуваної для ведення діяльності, велику частину складають позикові кошти. Динаміка цього показника свідчить про зростання залежності від зовнішніх джерел фінансування і є негативним зрушенням в роботі підприємства.

Графічно динаміка показників ліквідності ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» наведена на рис. 2.5.

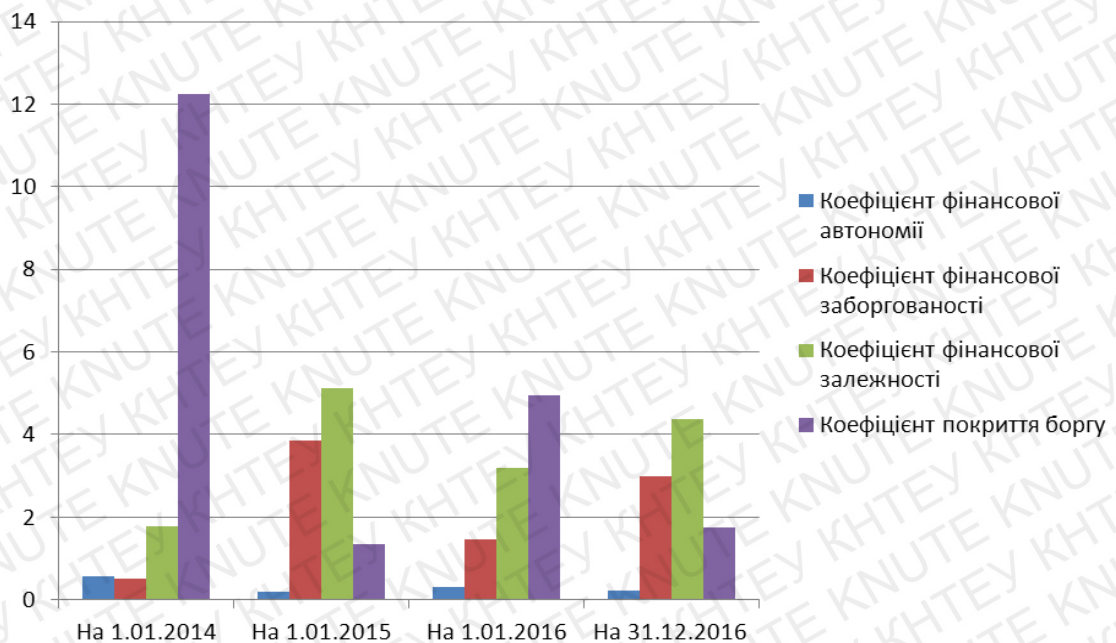

Рис. 2.5. Динаміка показників ліквідності ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»

Негативним фактором також є зниження коефіцієнта покриття боргу, що знизився з 12,24 у 2014 р. до 1,73 у 2017 році, що є тривожним сигналом для підприємства. Він показує, що підприємство використовує притягнутого капіталу значно більше, ніж власного. Отже, підприємству варто взяти заходів по його зниженню і не допускати в подальшому його росту до критичного.

Таблиця 2.11

Тип поточної фінансової стійкості ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за 2015–2017 рр.

Показник	На 1.01.2015	На 1.01.2016	На 1.01.2017	На 31.12.2017
Запаси, тис. грн	11 638,00	31 947,00	68 611,00	100 062,00
Власний (чистий) оборотний капітал, тис. грн	17 286,00	26 908,00	40 546,00	50 502,00
«Нормальні» джерела фінансування, тис. грн	33 818,00	124 049,00	57 078,00	147 643,00
Короткострокові банківські кредити та позики для покриття запасів, тис. грн	-	42 226,00	-	42 226,00
Розрахунки з кредиторами за товари, роботи, послуги, тис. грн	16 532,00	54 915,00	16 532,00	54 915,00
Кредити та позики, які не сплачені у строк, тис. грн	-	-	-	-
Прострочена кредиторська заборгованість, тис. грн	-	-	-	-
Прострочена дебіторська заборгованість, тис. грн	-	-	-	-
Тип поточної фінансової стійкості	абсолютна	нормальна	нормальна	нормальна

Протягом досліджуваного періоду спостерігаємо зниження показника фінансової автономії підприємства, а також значний приріст коефіцієнту фінансової залежності. Така динаміка може вказує на можливість виникнення потреби в залученні позикових коштів для покриття зобов'язань підприємства в майбутніх періодах. Однак, показник покриття боргу перевищує 1 навіть попри таку динаміку, що значно знижує таку імовірність. Тип поточної фінансової стійкості на початок 2015 року визначається як «абсолютна», протягом наступних періодів – «нормальна».

Таким чином, за результатами проведеного аналізу можна зробити наступні висновки.

Результати аналізу майнового стану підприємства ТОВ «ІСІ Україна-Будматеріали» показали, що протягом аналізованого періоду з 2015 по 2017 р. Загальна вартість майна підприємства зросла майже вдвічі, що свідчить про розширення матеріально-технічної бази підприємства та збільшення обсягів діяльності. Зростання майна відбувалось за рахунок збільшення як оборотних, так і необоротних активів підприємства. При цьому в їх структурі переважну частину посідають оборотні кошти. Що стосується пасивів підприємства, то тут переважну частину посідають короткострокові та довгострокові кошти, що свідчить про значну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

За результатами аналізу фінансового стану можемо констатувати нормальний фінансовий стан підприємства на момент формування звітності та в короткостроковій перспективі, передкризовий в довгостроковій.

Аналіз ліквідності та платоспроможності показав, що протягом досліджуваного періоду спостерігається приріст коефіцієнту забезпеченості готовими засобами платежу, відповідно, коефіцієнту абсолютної ліквідності, значення якого є доволі високим на момент 2015, 2017 років. Проте загальний та проміжний коефіцієнт покриття в сумі не забезпечують повне покриття поточних зобов'язань підприємства. Прийнятними є значення коефіцієнтів відволікання оборотних активів. Отже, підприємство потребує розробки заходів та практичних рішень щодо зміцнення фінансового стану та підвищення ліквідності та платоспроможності.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ТОВ «ІСІ УКРАЇНА БУДМАТЕРІАЛИ»

3.1. Визначення резервів підвищення платоспроможності та ліквідності підприємства

Визначення стану ліквідності підприємства як незадовільного обов'язково потребує прискіпливого розгляду можливих причин, які обумовили його виникнення. Найчастіше фінансові ускладнення виникають внаслідок:

- 1) накопичення невиправданих (понаднормативних) залишків товарно-матеріальних цінностей на складах підприємства;
- 2) погіршення показників виробничої діяльності (обсяги, якість і асортимент продукції тощо);
- 3) затримки реалізації продукції (затоварювання, падіння цін і попиту, збільшення простроченої дебіторської заборгованості покупців);
- 4) зниження рентабельності виробництва, а отже, і суми прибутків і обігових коштів;
- 5) втрати обігових коштів через незважені управлінські рішення;
- 6) вилучення коштів у підприємства адміністративним, судовим, податковим або інфляційним шляхом;
- 7) інших причин (збитки від стихійних лих, несподівані банкрутства боржників, зростання конкурентного тиску закордонних виробників, зміна митних процедур тощо).

Закінчуючи аналіз ліквідності підприємства, потрібно зосередити увагу на формуванні рекомендацій для подолання фінансових труднощів.

Оскільки неплатоспроможність підприємства обумовлена, як правило, нестачею грошових коштів, а не обігових коштів взагалі, добрі результати

дають цілеспрямовані дії щодо поліпшення структури обігових коштів (рис.3.1). Для цього достатньо зменшити залишки непотрібних або надмірних виробничих запасів товарно-матеріальних цінностей через їх реалізацію або обмеження придбання при звичайних обсягах їх використання. Ефект буде однаковим, проте різним за часом.

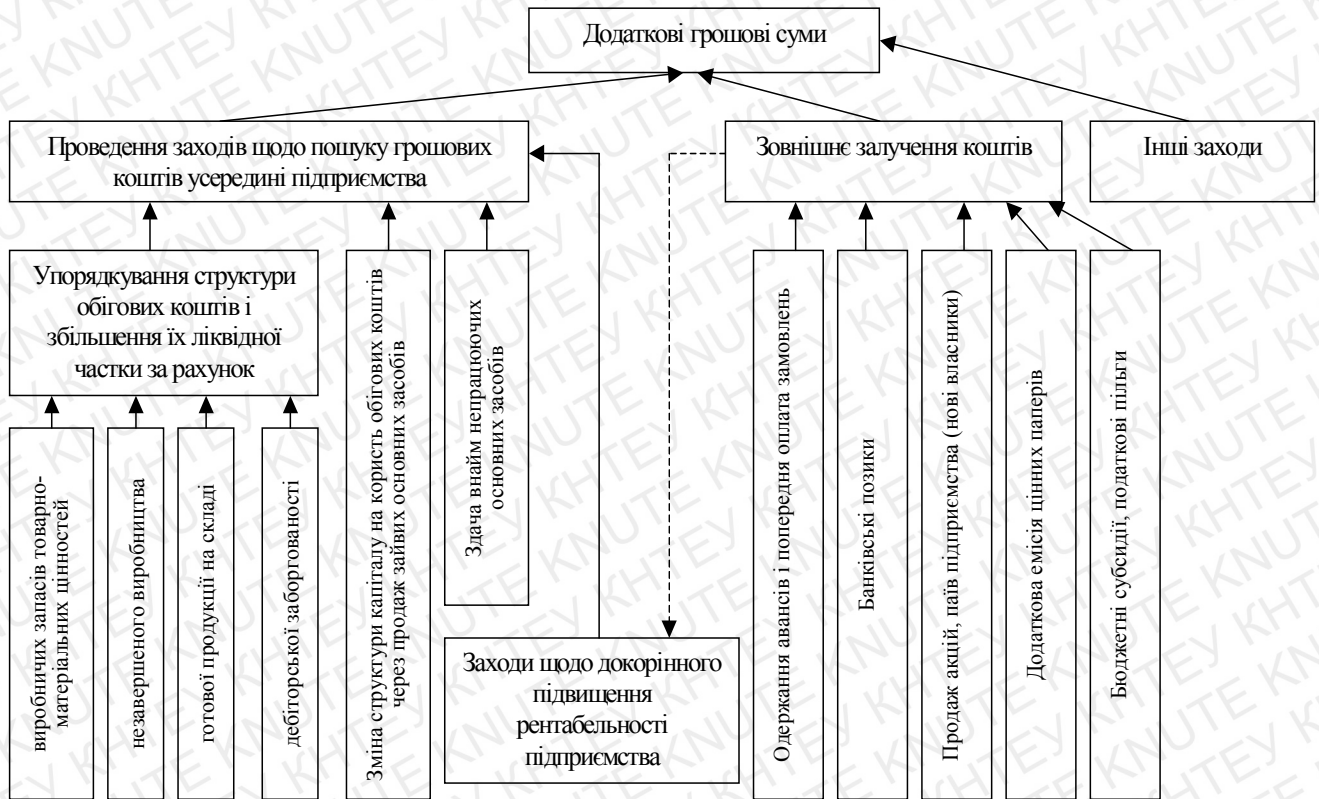

Рис. 3.1. Заходи, спрямовані на підвищення ліквідності підприємства

Скорочення понаднормативних залишків незавершеного виробництва і готової продукції на складі потребує вжиття інших за своєю суттю заходів. Це і прискорення виконання замовлень покупців, і вдосконалення оперативного планування виробництва й відвантаження продукції, перегляд ціноутворення і маркетингових засад підприємства. Інколи вивільнення із цих залишків можливо тільки частково, оскільки без певної уцінки це не обходиться (наприклад, на складі багато застарілої і неякісної продукції). Проте нехтувати такими заходами не слід, а їх своєчасне і масове проведення дає життєво

потрібні грошові кошти і оздоровче діє на виробничі неподобства і винних осіб.

Якщо підприємство має великі суми дебіторської заборгованості і насамперед несплачені своєчасно товари відвантажені, то слід запровадити комплекс заходів, починаючи з можливого вибіркового припинення відвантаження продукції замовникам-боржникам до рішучих вимог повернення коштів у судовому порядку. Наполеглива робота з дебіторами, диференційний підхід до кожного партнера обов'язково дасть певні сплачені суми, що приведе до збільшення платіжних можливостей самого підприємства.

Пошук грошових коштів може бути пов'язаний також із зміною співвідношення основного й оборотного капіталу на користь останнього. При цьому реалізуються найбільш ліквідні види основних фондів (нові сучасні верстати, автомобілі, комп'ютери, окремі будівлі), а виторг зараховується на розрахунковий рахунок і використовується як обігові кошти. Доречним і суттєвим джерелом надходження коштів може бути здавання в оренду виробничих і складських приміщень, виробничих потужностей. Це не змінює структуру капіталу, проте дає змогу за рахунок вільних потужностей одержати додаткові грошові надходження на розрахунковий рахунок.

Тимчасовим заходом стабілізації фінансового стану є одержання банківських позик. Однак у більшості випадків позичені кошти не вирішують фінансових проблем, а лише зволікають їх розв'язання у часі. До того ж це дає змогу залучати в обіг підприємства кошти, коли фінансові негаразди незначні і є наслідком випадкових і в основному зовнішніх чинників. Підприємствам, що потерпають від фінансової скрути, банки вважають за краще позик не давати.

Зведемо здійснені розрахунки в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Аналіз напрямків покращення фінансового стану та підвищення ліквідності ТОВ «ІСІ Будматеріали
Україна»**

Показник	Нормативне значення	Результати розрахунків		Висновки	Напрямки заходів
		2016	2017		
Коефіцієнт автономії	> 0,5	0,31	0,23	В фінансуванні діяльності значну частину посідають позикові кошти	Знизити суму позикових коштів
Коефіцієнт фінансового ризику	$\leq 0,5$ критич.=1	1,46	2,98	Підприємство використовує позикового капіталу більше, ніж власного	Знизити суму позикових коштів
Коефіцієнт фінансової залежності	зниження	3,18	4,37	Зниження частки позикових коштів у фінансуванні підприємства	Знизити суму позикових коштів
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	збільшення	0,50	0,57	Недостатньо ефективного використання власного капіталу	Більше вкладувати власний капітал в оборотні кошти
Коефіцієнт покриття	> 1	1,41	1,47	Можливість погашення поточної заборгованості без продажу основних засобів	Збільшення та оптимізація структури оборотних коштів
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1-1,5	0,61	0,59	Неможливість погашення поточної заборгованості без залучення додаткових коштів	Збільшення та оптимізація структури оборотних коштів
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,25	0,68	0,27	Можливість швидкого погашення заборгованості грошовими коштами	Збільшення та оптимізація структури оборотних коштів

За даними таблиці можна визначити наступні резерви підвищення ліквідності та платоспроможності ТОВ «ІСІ Україна будматеріали».

Головним резервом отримання додаткових коштів збільшення виручки та значне зменшення витрат, що приведе до підвищення прибутку підприємства. Зниження собівартості продукції та витрат, джерелом покриття яких є прибуток, покращує платоспроможність підприємства.

Також джерелом додаткових коштів може стати продаж окремих низькорентабельних структурних підрозділів та об'єктів основних фондів. Завдяки цій операції підприємство може отримати інвестиційні ресурси на більш прибуткові види діяльності і репрофілювати виробництво. Також можна здати в оренду основні фонди, які використовуються у виробничому процесі не повною мірою;

Оскільки в фінансуванні діяльності значну частину посідають позикові кошти, підприємству необхідно знизити суму позикових коштів. Отримані кошти від попередніх заходів варто спрямувати на погашення кредиторської заборгованості, чим знизити залежність від позикових коштів та підвищити ліквідність підприємства. Для більш ефективного використання власного капіталу необхідно спрямовувати його в оборотні кошти

Нарешті, якщо всі перелічені вище заходи, що переважно мають одноразовий характер, не забезпечують одержання достатньої грошової суми, слід зосередити увагу на можливостях докорінного поліпшення ефективності роботи підприємства. Це стосується підвищення рентабельності та якості продукції, впровадження нової техніки і технології, реорганізації виробництва і управління тощо. За відсутністю джерел фінансування і часу залишається тільки одна можливість - оголошення підприємства банкрутом.

3.2. Оцінка перспективного рівня платоспроможності та ліквідності підприємства

Одним з основних та найбільш важливих джерел фінансування діяльності підприємства ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» виступає прибуток, який є узагальнюючим фінансовим показником його діяльності. Від розміру прибутку, отриманого підприємством, залежить формування оборотних коштів, виконання зобов'язань перед бюджетом, платоспроможність підприємства, доходи акціонерів.

Прибуток залишається джерелом сплати податків, формування фінансових ресурсів підприємств. Тому формування загального прибутку, його збільшення мають важливе значення для кожного підприємства.

Облік і визначення прибутку (збитку) здійснюється за такими видами діяльності підприємства:

- звичайна діяльність, у тому числі операційна, та інша звичайна діяльність;
- діяльність, пов'язана з виникненням надзвичайних подій.

У свою чергу, операційна діяльність поділяється на основну та іншу операційну діяльність.

Управління операційним прибутком підприємства включає такі складові:

- 1) визначення обсягу продаж, який забезпечує беззбиткову операційну діяльність;
- 2) використання операційного ліверіджу в обґрунтуванні шляхів збільшення прибутку;
- 3) проведення операційного аналізу для оцінки впливу різних факторів на обсяг прибутку.

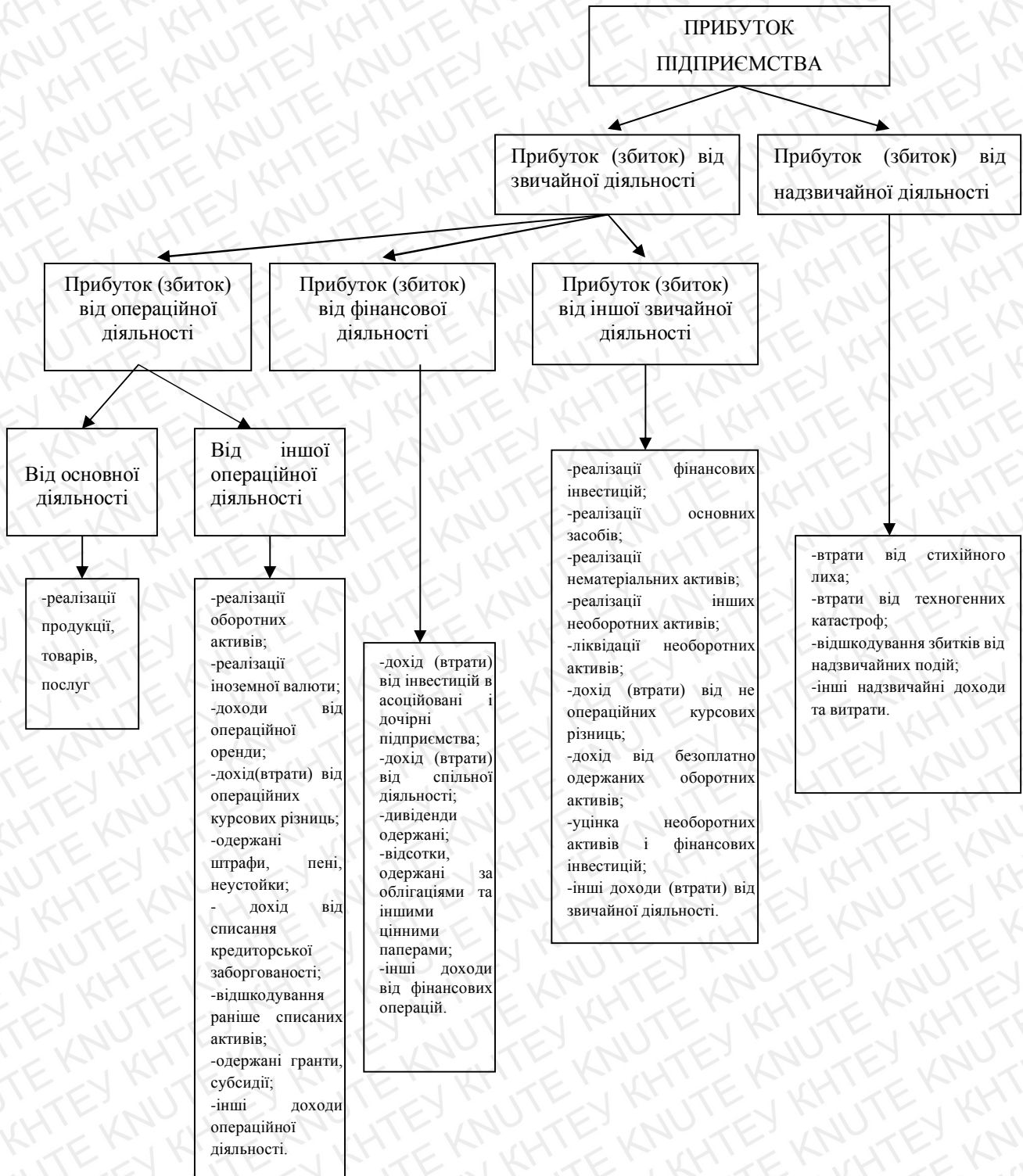

Рис.3.2. Схема формування прибутку підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні

Одним з пріоритетних напрямків діяльності ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» є нарощування обсягів продаж та збільшення прибутку, який є узагальнюючим фінансовим показником його діяльності. Комплекс заходів щодо покращення результатів роботи підприємства направлений на вирішення проблем максимізації прибутку та покращення основних показників діяльності підприємства, таких як рентабельність, оборотність активів, дебіторської та кредиторської заборгованості тощо.

Для ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» збільшення прибутку має виключне значення з огляду на те, що, по-перше, фінансування діяльності здійснюється переважно за рахунок залучених коштів і поступово втрачає фінансову незалежність, а отже підприємство потребує негайного збільшення частки власних коштів, серед яких важливе місце посідає прибуток, та, по-друге, протягом останніх років підприємство несло збитки, а у 2005 році отримало невеликий прибуток.

При плануванні прибутку від операційної діяльності необхідно визначити точку беззбитковості, яка відповідає такому обсягу продаж, при якому надходження від реалізації продукції дорівнюють витратам на виробництво і реалізацію цієї продукції.

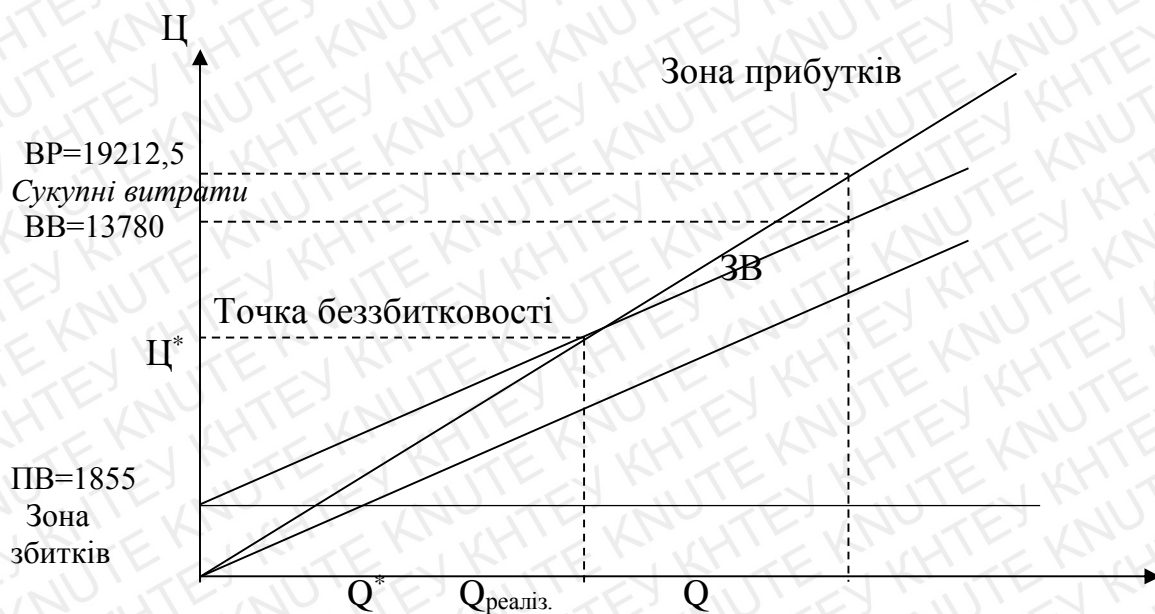

Рис. 3.3. Графік формування точки беззбитковості

Операційний аналіз прибутку використовується як засіб обґрунтування та вибору можливих варіантів нарощування прибутку. Він дозволяє спрогнозувати зміни фінансово-економічного положення підприємства у відповідь на динамічні зміни кон'юнктури ринку. В основі операційного аналізу лежить оцінка впливу зміни одного з елементів операційного важеля на результати фінансово-господарської діяльності.

Об'єктом нашого розгляду буде обсяг реалізації і ціна реалізованих послуг ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна», оскільки ці фактори впливають на прибуток одночасно.

Розглянемо процес обґрунтування рішень щодо збільшення прибутку на задану величину шляхом збільшення обсягу реалізації послуг та зниження постійних або змінних витрат і в результаті зміни ціни без зміни обсягів реалізації. Збільшення обсягу реалізації в свою чергу може бути досягнуто за рахунок нарощування кількості абонентів на обслуговуванні або підвищення цін без зміни фізичних обсягів виробництва.

Розглянемо ці варіанти для ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» за допомогою табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розрахунок обсягу прибутку від реалізації ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» в залежності від впливу окремих факторів

Показники	Од. виміру	Базовий варіант	Варіанти						
			І. Збільшення обсягів реалізації		II. Підвищення цін на послугу		III. Зниження витрат		
			Абс. величина	% до бази	Абс. величина	% до бази	Абс. величина	% до бази	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. Обсяг реалізованих послуг(РП)	Тис.грн.	1921,250	2636,040	137	2192,870	114	1921,250	100	
2. Питома вага змінних витрат у виручці	%	62	62		54		48		

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3. Питома вага постійних витрат у виручці	%	10	7		8		10	
4. Змінні витрати (ЗВ)	Тис.грн	1192,500	1636,160	137	1192,500	100	920,880	77
5. Постійні витрати (ПВ)	Тис.грн	185,500	185,500	100	185,500	100	185,500	100
6. Прибуток від реалізації	Тис.грн	543,250	814,870	150	814,870	150	814,870	150

Таким чином, в результаті прийняття одного з варіантів збільшення прибутку від реалізації підприємство може отриманих додакові кошти в сумі:

$$814,870 - 543,250 = 271,6$$

Також підприємство має невикористовувані основні засоби, які можливо продати за 18,0 млн. грн. Таким чином сума додаткових коштів може скласти:

$$271,6 + 18,0 = 289,6$$

Проаналізуємо вплив запропонованих заходів на ліквідність підприємства. З цією метою побудуємо прогнозний баланс та здійснимо прогнозні розрахунки показників ліквідності та фінансового стану підприємства.

Розрахунки (за умови незмінності інших базових даних) від впровадження визначених заходів у ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»:

Таблиця 3.3

Прогнозний баланс ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»

(млн. грн.)

Актив	Базовий варіант 2017 рік	Зміна показників	Прогнозні дані 2018 рік	Пасив	Базовий варіант 2017 рік	Зміна показників	Прогнозні дані 2018 рік
Основні засоби	42,2	-18,0	24,2	Власний капітал	92,7	289,6	382,3
Оборотні активи, в т.ч.	362,8	289,6	652,4	Позиковий капітал, в т.ч.	312,2		312,2
Запаси	100,1		100,1	Довгострокові зобов'язання	36,3		36,3
Дебіторська заборгованість	57,5		57,5	Короткострокові кредити	275,9		275,9
Грошові кошти	88,8	289,6	378,4				
Інші оборотні активи	116,4		116,4				
Баланс	405,0	289,6	694,6	Баланс	405,0	289,6	694,6

На основі прогнозних даних визначимо показники ліквідності та фінансового стану підприємства в 2018 році.

$$\text{Коефіцієнт автономії} = \frac{382,3}{694,6} = 0,550$$

$$\text{Коефіцієнт фінансового ризику} = \frac{312,2}{382,3} = 0,817$$

$$\text{Коефіцієнт фінансової залежності} = \frac{694,6}{382,6} = 1,815$$

$$\text{Коефіцієнт маневренності власного капіталу} = \frac{652,4 - 275,9}{382,6} = 0,984$$

$$\text{Коефіцієнт покриття} = \frac{652,4}{275,9} = 2,365$$

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{652,4 - 100,1}{275,9} = 2,002$$

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{378,4}{275,9} = 1,372$$

Зведемо розраховані показники в таблицю 3.4.

Таблиця 3.4

**Прогноз показників ліквідності та фінансового стану
ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» на 2018 р.**

Показники	Оптимальне значення	Дані 2017	Прогноз на 2018
1	2	3	4
Коефіцієнт автономії	> 0,5	0,230	0,550
Коефіцієнт фінансового ризику	≤ 0,5 критич.=1	2,980	0,817
Коефіцієнт фінансової залежності	зниження	4,370	1,815
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	збільшення	0,570	0,984
Коефіцієнт покриття	≥ 2-2,5	1,470	2,365
Коефіцієнт швидкої ліквідності	≥ 1	0,590	2,002
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	≥ 0,2-25	0,270	1,372

Таким чином, в результаті проведення запропонованих заходів значно покращиться фінансовий стан підприємства та підвищиться його ліквідність. Так, коефіцієнт автономії зросте майже вдвічі, при цьому коефіцієнт фінансового ризику значно скоротиться та наблизиться до оптимального значення, що

безумовно є позитивним зрушенням. Підприємство менше залежатиме від зовнішніх джерел фінансування діяльності, а отже буде менш ризиковою. Коефіцієнт маневреності власного капіталу також підвищиться, що показує збільшення частки власного капіталу для фінансування поточної діяльності, тобто вкладень в оборотні кошти. Значно підвищаться і показники ліквідності. Як видно з даних таблиці, їх значення досягнуть оптимальних значень, отже підприємство матиме змогу без особливих зусиль погашати свої зобов'язання перед кредиторами. Таким чином, найбільш ліквідних коштів підприємства вистачатиме для покриття найбільш термінових зобов'язань.

3.3. Обґрунтування напрямів оптимізації структури активів як передумова підвищення рівня платоспроможності

Важливість підтримання ліквідності на певному рівні визначається тим, що даний показник характеризує ступінь ефективності функціонування оборотних активів. У свою чергу, ефективне функціонування цих активів безпосередньо пов'язане зі зниженням витратності торгово-операційних процесів, поліпшенням структури товарообороту, організацією розрахунків та, в остаточному підсумку, з отриманням прибутку. Тому для забезпечення ефективності функціонування підприємства необхідно контролювати рівень ліквідності та оперативно реагувати для його підтримання змінами в структурі оборотних активів.

Відомо, що занадто значні оборотні активи зв'язують відповідний капітал і зменшують можливість його вигідного альтернативного використання, уповільнюють його оборот, що відбивається на витратах і фінансових результатах діяльності. У той же час брак оборотних активів не тільки спричиняє перебої в торгово-операційному процесі та призводить, у зв'язку з цим, до зниження обсягу товарообороту і прибутку в поточному періоді, а й може сприяти втраті споживачів, що матиме негативні наслідки у майбутньому. Саме тому визначення

оптимальної величини оборотних активів, дотримуючись якої підприємство може нівелювати негативні наслідки, є об'єктивною необхідністю. Оптимізацію можна вважати пріоритетним напрямом в побудові економічного механізму управління оборотними активами, бо її результатом є не тільки розрахунок оптимального обсягу та структури, а й встановлення нормативів та оптимізаційних параметрів, а також побудова ефективного механізму оптимізації джерел фінансування оборотних активів.

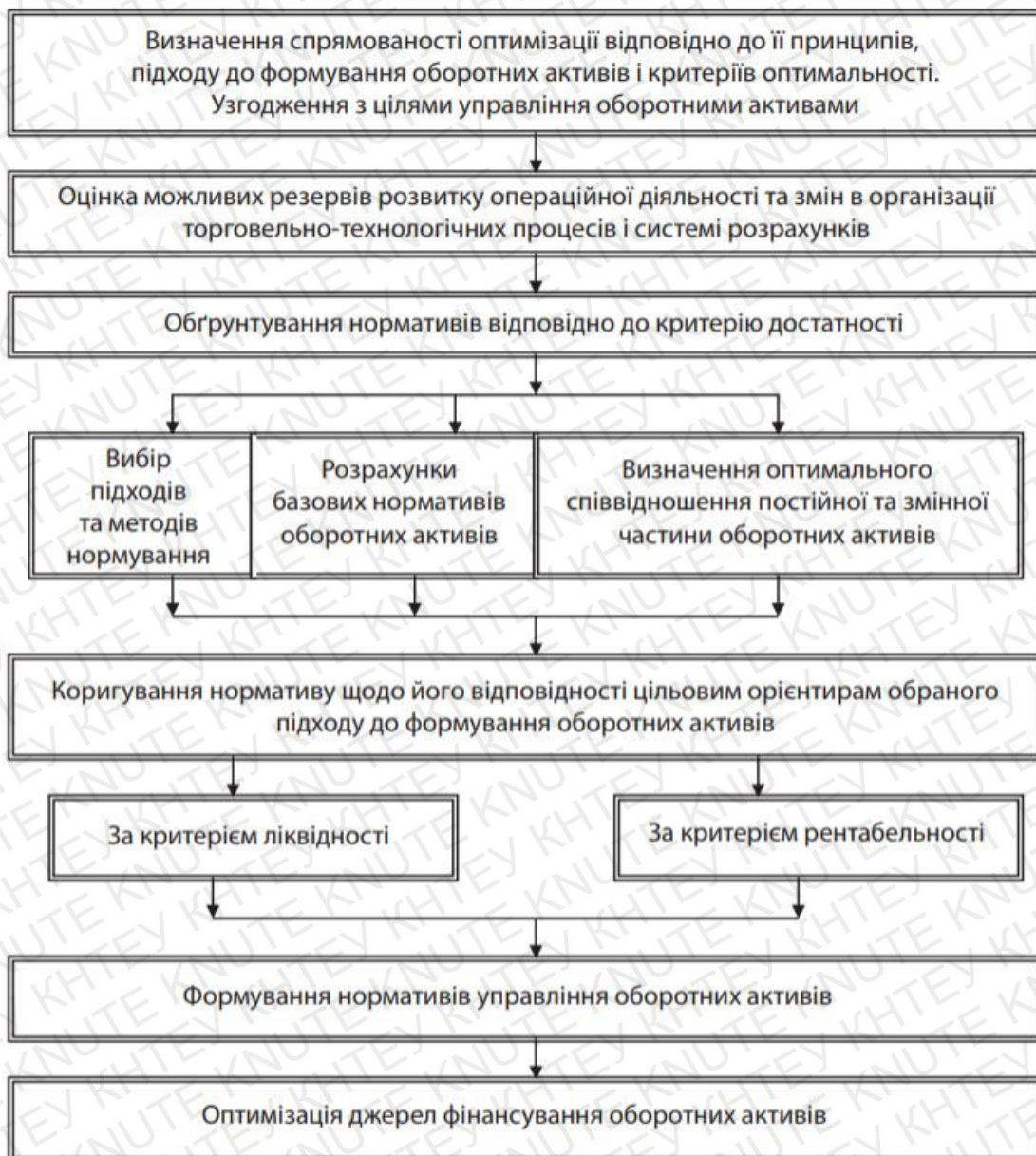

Рис. 3.3. Модель оптимізації структури активів капіталу з метою підвищення платоспроможності підприємства

Оптимальним буде такий варіант структури оборотних активів, за якої виконується така умова:

$$L(X_1, X_2, \dots, X_n) \rightarrow Q, \quad (3.1)$$

де $L(X_1, X_2, \dots, X_n)$ – функція рівня ліквідності оборотних активів;

Q – оптимальний рівень ліквідності, що визначається для кожного конкретного підприємства.

Орієнтація на рівень ліквідності, який рекомендується науковцями як нормативний, може призвести до невірних результатів у розрахунках отриманої структури оборотних активів для конкретного підприємства. Це обумовлено тим, що такі нормативи пропонуються для всіх підприємств, незалежно від галузевої приналежності, виду та конкретних умов діяльності, а також характеризуються помітним діапазоном. Тому більшість науковців вважає, що «нормальним» рівнем ліквідності для кожного підприємства буде показник, який розрахований з урахуванням умов діяльності саме цього підприємства.

Орієнтований рівень ліквідності повинен мати «нормативний коридор» від мінімального до максимального значення. І залежно від обраного підходу до формування оборотних активів підприємство обирає граничне або середнє значення рівня ліквідності для коригування їх структури в бік оптимальної. Розраховуючи нормативне значення рівня ліквідності, необхідно враховувати показники оборотності, тому що ліквідність і платоспроможність безпосередньо залежать від того, наскільки швидко ці види активів перетворюються на реальні кошти.

Значення урахування оборотності полягає в тому, що її показники дозволяють оцінити швидкість обертання активів у динаміці, на відміну від показників ліквідності, які характеризують можливість погашення зобов'язань у статиці. Оборотність повинна бути такою, щоб забезпечити нормальну ліквідність при достатньому обсязі запасів для безперервного процесу реалізації. Особливо це стосується оборотності товарних запасів і дебіторської заборгованості – як менш ліквідних активів. Обираючи мінімальний рівень ліквідності в межах

«нормативного коридору», підприємство повинно бути готовим до високого ступеня ризику неплатежів і втрати платоспроможності. Орієнтуючись на максимальний рівень, підприємство, мінімізуючи фінансові ризики, може мати проблеми зі збутом та отриманням прибутку.

Таблиця 3.5

Оптимізація структури активів ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»

	Прогнозні варіанти структури активів											
	2017		Варіант 1		Варіант 2		Варіант 3		Варіант 4		Варіант 1	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%
Необоротні активи	42225	10,43	60751,95	15	81002,6	20	101253,3	25	121503,9	30	141754,6	35
Оборотні активи	362788	89,57	344261,05	85	324010,4	80	303759,8	75	283509,1	70	263258,5	65
баланс	405013	100	405013	100	405013	100	405013	100	405013	100	405013	100
Поточні зобов'язання і забезпечення	275941		275941		275941		275941		275941		275941	
Загальна ліквідність	1,315		1,248		1,174		1,101		1,027		0,954	
Оборотність оборотних активів	0,004		0,004		0,004		0,005		0,005		0,005	
Рентабельність оборотних активів, %	0,150		0,158		0,168		0,179		0,192		0,206	

Отже, при оптимізації структури активів підприємства у бік зниження питомої ваги оборотних активів рівень ліквідності дещо знизиться, проте зросте їх оборотність та рівень рентабельності. Найбільший рівень рентабельності та оборотності оборотних активів без зниження загальної ліквідності нижче 1 можливий при питомій вазі оборотних активів в загальній структурі активів на рівні 70%. При подальшому їх зниженні рівень ліквідності буде нижчим за 1, що неприпустимо.

Графічно це відображено на рис. 3.4.

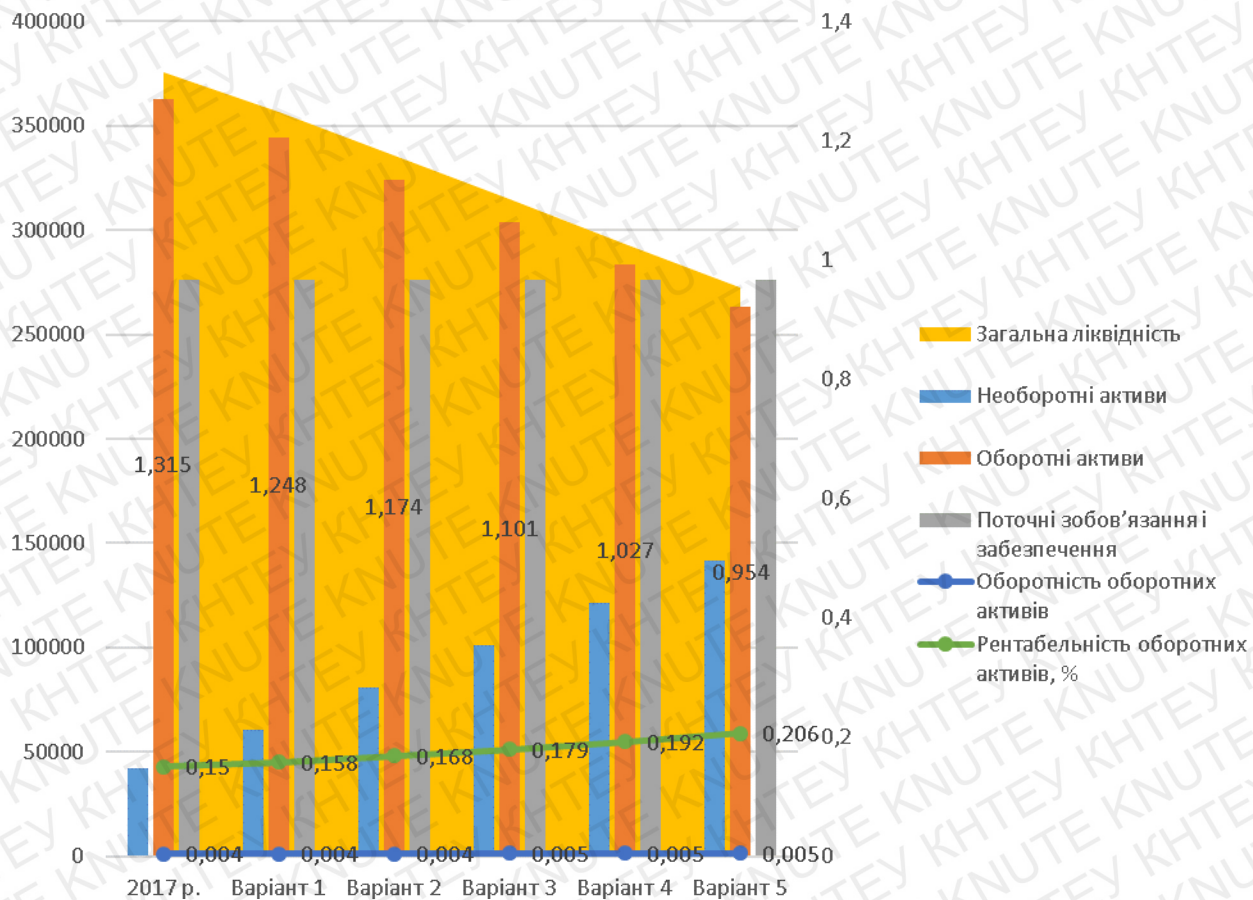

Рис. 3.4. Оптимізація структури активів ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»

В якості оптимізації грошових потоків в часі використовують їх вирівнювання та синхронізацію. Вирівнювання полягає в згладжуванні обсягів грошових потоків за окремими часовими інтервалами і як наслідок зниження коефіцієнта коваріації.

Синхронізація вказує на спроможність підприємства генерувати грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Основним бажаним результатом такого методу оптимізації є те, щоб у кожний момент часу чистий грошовий потік повинен бути позитивним. Досліджуючи забезпеченість платоспроможності з позиції синхронізації формування грошових потоків розраховують коефіцієнт ліквідності грошового потоку підприємства. Він слугує для оцінювання можливих обсягів окремих джерел надходження та використання

грошових потоків, визначення прогнозного рівня платоспроможності підприємства на основі динамічної 13 тенденції. Для забезпечення необхідної ліквідності значення даного коефіцієнта має бути не нижчим від 1 [13, с. 278].

Запропоновані нами напрямки оптимізації грошових потоків зображено на рис.3.5.

Рис.3.5. Напрямки оптимізації грошових потоків підприємства

Очевидною є потреба у виробленні єдиної оптимізаційної моделі управління грошовими потоками підприємства, що би задовольняла управлінським цілям, дозволяючи оптимізувати прибутковість і рентабельність підприємства, зі збереженням поточного і абсолютного рівня ліквідності його активів і завдання раціоналізації витрат і надходжень грошових коштів підприємства з метою забезпечення достатнього і безперебійного фінансування його операційного циклу, а відтак, скорочення тривалості фінансового циклу і пришвидшення оборотності капіталу. Відповідно до поставленої мети, необхідно розробити емпіричні моделі дослідження поведінки чистого грошового потоку підприємства в умовах оптимізаційної діяльності підприємства.

В процесі здійснення управлінського впливу, значення чистого грошового потоку підприємства може задовольняти чотирьом наступним сценаріям.

За сценарієм I, в результаті успішності заходів із синхронізації грошових

потоків у часі і за обсягом матимемо результуюче значення чистого грошового потоку, що наближується до нуля. Дана оптимізаційна політика передбачає нормування вхідних і вихідних грошових потоків підприємства за обсягами грошових коштів, тобто приведення валових вхідного і вихідного грошових потоків підприємства до еквівалентного значення за певний період часу. Виразимо формування чистого грошового потоку підприємства за допомогою наступної функції:

$$\text{ЧГП}_i = \sum_{i=1}^n (\text{ВхГПП}_i - \text{ВхдГПП}_i) \rightarrow 0, \quad (3.1)$$

де ЧГП_i – чистий грошовий потік підприємства за і-тий період;

ВхГПП_i ; ВхдГПП_i – валовий вхідний і вихідний грошові потоки підприємства у і-му періоді відповідно.

Розрахунки чистого грошового потоку відповідно до формули (3.1) для ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна» наведено в табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Динаміка чистого грошового потоку ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»

Показники	Періоди						
	I кв.2017 р.	II кв.2017 р.	III кв.2017 р.	IV кв.2017 р.	I кв.2018 р.	II кв.2018 р.	III кв.2018 р.
Вхідний грошовий потік, тис. грн.	550,2	615,2	580,6	728,5	625,5	755,2	828,7
Вихідний грошовий потік, тис. грн.	470,5	708,5	450,3	780,8	525,2	802,2	689,2
Чистий грошовий потік, тис. грн.	79,7	-93,3	130,3	-52,3	100,3	-47	139,5

Від обсягів і швидкості руху грошового обігу, ефективності керування ним безпосередньо залежать платоспроможність і ліквідність підприємства. Тому

аналіз грошових потоків є основою оцінки і прогнозування платоспроможності підприємства, дає змогу об'єктивніше оцінити його фінансовий стан.

Графічно функція чистого грошового потоку матиме вигляд (рис.3.6):

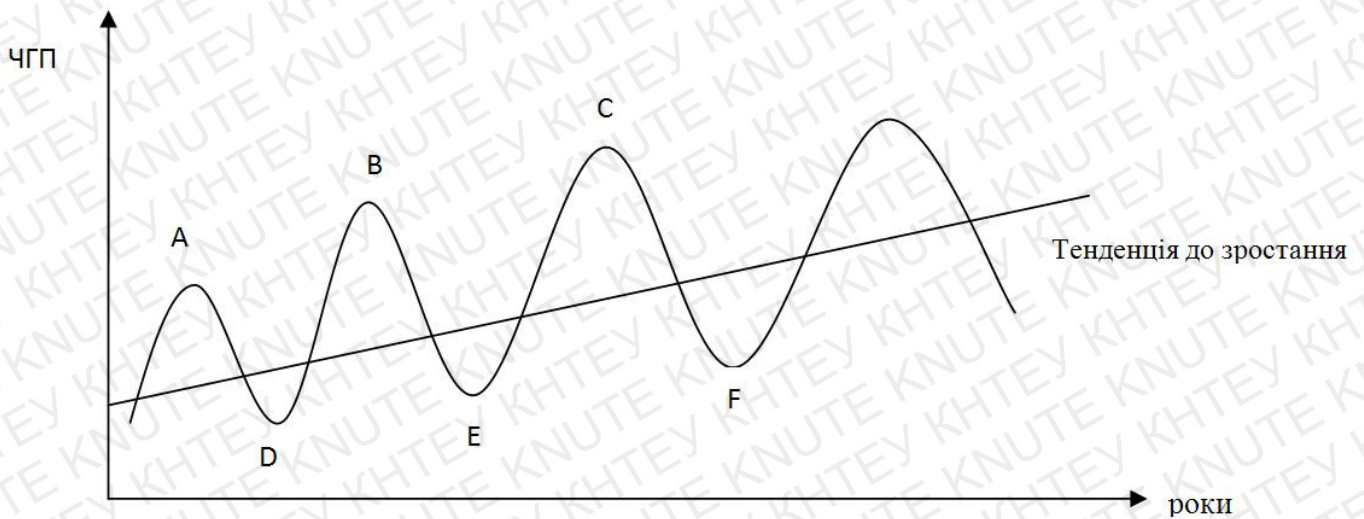

Рис.3.6. Чистий грошовий потік підприємства (економічний цикл)

Тобто, можна зробити висновок, що функція чистого грошового потоку підприємства виступає ілюстрацією короткого економічного циклу підприємства і характеризується зростанням або спаданням обсягів чистого грошового потоку підприємства на фоні мінімально-необхідного залишку грошових коштів. При цьому, мінімально-необхідний залишок грошових коштів підприємства, що характеризується стабільним розвитком матиме тенденцію до зростання.

Відповідно, матимемо два варіанти поведінки чистого грошового потоку підприємства ТОВ «ІСІ Будматеріали Україна»:

- I. В точках А (І кв. 2017 р.), В (ІІІ кв. 2017 р.), С (І кв. 2018 р.) спостерігатимемо надлишковий грошовий потік підприємства, що свідчатиме про нераціональне використання грошових коштів. Очевидною є необхідність в ліквідації надлишку грошових коштів підприємства, тому, модель оптимізації полягатиме в політиці рецесії (від лат. *resido* – спадати, скорочуватись). Основні заходи даної політики

наступні:

1) Розширення обсягів і напрямів інвестиційної політики:

- використання надлишкових грошових коштів з метою збільшення розмірів реальних і фінансових інвестицій, самоінвестування;
- пришвидшення реалізації інвестиційних проектів;
- фінансування розширення та/або оновлення виробництва.

2) Дострокове погашення зобов'язань.

3) Дострокова виплата дивідендів.

4) Проведення агресивних маркетингової та цінової політик.

5) Розширення асортиментної політики, розробка і впровадження нової продукції та/або нової виробничої лінії, освоєння нових ринків, створення філій тощо.

6) Розміщення надлишкових грошових коштів на депозитах, придбання високоліквідних цінних паперів тощо.

Основним інструментом здійснення політики рецесії чистого грошового потоку підприємства виступатиме процес бюджетування грошових потоків через розробку і контроль системи фінансових планів за всіма видами господарської діяльності.

II. В точках D (II кв. 2017 р.), E (IV кв. 2017 р.), F (II кв. 2018 р.) спостерігатимемо дефіцитний грошовий потік підприємства, що свідчатиме про нестачу грошових коштів і необхідність у їх залученні за рахунок пошуку внутрішніх або зовнішніх джерел фінансування. В такому випадку, оптимізаційна модель полягатиме в застосуванні політики експансії (від лат. *expānsio* – збільшення), що проявляється у таких заходах:

1) Раціоналізація управління дебіторською заборгованістю з точки зору оптимізації її обсягів відповідно до оборотності даного активу, а також, її переуступка з метою пришвидшення операційного, а відповідно, і фінансового циклів підприємства.

2) Пошук внутрішніх резервів грошових коштів:

- здача в оренду основних засобів та/або продаж не використовуваних;
- проведення маркетингових заходів і здійснення вдосконалення цінової та товарної політик, направлених на підвищення обсягів реалізації продукції;
- відмова від надання певного виду знижок або видозміна політики їх надання.

3) Продаж частини або всіх інструментів інвестування або короткострокове інвестування тимчасово вільних грошових коштів з метою отримання додаткового прибутку.

4) Прискорення/пришвидшення платіжного обороту.

5) Зменшення обсягів вихідного грошового потоку:

- зниження рівня операційних витрат;
- оптимізація податкової політики;
- скорочення і реструктуризація фінансових і реальних інвестицій;
- використання лізингу як інструменту придбання основних засобів;
- реструктуризація боргів;
- тимчасове скорочення або відмова від сплати дивідендів тощо.

Таким чином, визначення підходів щодо дослідження фінансової безпеки підприємства з точки зору уникнення загрози неплатоспроможності підтверджує потребу вибору оптимальних умов забезпечення платоспроможності виробничо-економічних систем, які впливають на ефективність ведення їх фінансово-господарської діяльності. Це дозволило запропонувати власне бачення основних умов забезпечення платоспроможності підприємства. Такими умовами визначено: наявність та забезпечення ліквідності активів та задовільної структури балансу; збалансована структура джерел формування капіталу підприємства; ефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю; раціональне та збалансоване управління грошовими потоками; вибір та застосування ефективних форм розрахунків. На основі отриманих результатів доведено, що вищевикладенні умови забезпечення платоспроможності мінімізують ризик загрози погіршення рівня фінансової безпеки підприємства.

Тому, для подальшого дослідження, у цьому напрямку необхідно зосередити свою увагу на механізмі забезпечення платоспроможності в точки зору зміцнення фінансової безпеки підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В ході виконання даної випускної кваліфікаційної роботи було розглянуто основні аспекти ліквідності підприємств та проведення її аналізу на підприємстві. Тож, на основі проведеної роботи, можна зробити деякі висновки.

Дослідження сутності ліквідності та платоспроможності підприємства дозволило з'ясувати, що платоспроможність підприємства визначається як здатність покриття всіх зобов'язань підприємства (короткострокових та довгострокових) усіма активами. Ліквідність і платоспроможність подібні між собою поняття, проте не однозначні, оскільки платоспроможність – це здатність підприємства розраховуватись за борговими зобов'язаннями на конкретний момент, а ліквідність відображає не тільки поточний стан, але й перспективу. Основною ознакою ліквідності слугує формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами. Чим більше це перевищення, тим кращий фінансовий стан підприємства з позиції ліквідності.

При розгляді моделей управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства було з'ясовано, що головна мета управління платоспроможністю – вчасно виявляти і усувати недоліки у фінансовій діяльності та знаходити резерви поліпшення фінансових можливостей підприємства. Основні етапи управління платоспроможністю проводяться в двох напрямках: профілактика (зниження) неплатежів і підвищення платоспроможності. Управління ліквідністю можна розглядати як управління часом, необхідним для продажу активу, і сумами, одержаними від продажу активу. Чим коротший період, тим вищою є ліквідність даного виду активів.

Оцінка ліквідності балансу проводиться з метою визначення кредитоздатності підприємства. Аналіз ліквідності балансу зводиться до порівняння коштів активу (згрупованих за рівнем ліквідності і розміщених за мірою зниження ліквідності), із зобов'язаннями пасиву (згрупованими за

термінами їх повернення і розміщеними в порядку зростання термінів). Також для оцінки платоспроможності підприємства розраховують відносні показники: коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності й коефіцієнт поточної ліквідності. Для якісної оцінки фінансового стану підприємства крім абсолютних показників ліквідності балансу доцільно визначити ряд фінансових коефіцієнтів. Мета такого розрахунку – оцінити співвідношення наявних поточних активів (за їх видами) і всіх поточних зобов'язань для їх можливого наступного погашення. На основі результатів розрахунків роблять висновок про стан ліквідності підприємства та розробляють заходи щодо його покращення.

Об'єктом дослідження в даній роботі було обрано ТОВ «ІСІ Україна-Будматеріали», що працює на ринку будівельних матеріалів України з 2007 року і займається оптовим продажем портландцементу.

Проведений детальний аналіз майнового стану підприємства показав, що в структурі активів підприємства переважну частину посідають необоротні активи. Частка необоротних активів коливається в межах 88-90%. На кінець аналізованого періоду вартість майна в розпорядженні підприємства становила 405013 тис. грн, тобто порівняно з 2015 роком майно підприємства збільшилось на 126148 тис. грн за рахунок збільшення основних і оборотних коштів. У загальній вартості майна, яке перебуває в розпорядженні підприємства станом на 2015 р. 9,92% становлять основні засоби й та інші необоротні активи, питома вага яких зросла у 2016 р. до 12,35%, але у наступному 2017 році знизилась до 10,43%. Такі зміни не призвели до суттєвих змін в структурі активів підприємства.

Оборотні активи збільшились протягом 2015-2017 рр. на 111592 тис. грн, в загальній вартості майна їхня питома вага становила 90,08% у 2015 р., дещо знизилась у 2016 р до 87,65%, проте у 2017 р. знову збільшилась до 89,57%, що свідчить про високу мобільність структури активів. При цьому матеріальні та їх питома вага на кінець 2017 р. збільшились на 258 тис. грн, а їхня питома вага в загальній вартості оборотного капіталу зменшилась, частка дебіторської заборгованості зменшилась що позитивно впливає на фінансовий стан

підприємства. Кошти (гроші) та їх еквіваленти в національній валюті збільшилися, при цьому їх питома вага також суттєво зросла (з 9,26% у 2015 р. до 21,93% у 2017 р.), що позитивним чином впливає на платоспроможність підприємства

Зміна величини пасивів була нерівномірною і в 2016 році відбулося їх зростання на 16,26 %, а в 2017 році – зниження на 63,93 %. Розглянемо, за рахунок чого сталися такі зміни. За аналізований період сталися зміни власного капіталу: на 13,06 % або на 14376 тис. грн.. за період з 2015 по 2017 рр. За період знизилася величина нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Так, за період з 2015 по 2017 рік такий збиток зріс на 9,20 %. Вартість майна підприємства зросла за звітний період на 3210 тис. грн, але тільки на 2917 тис. грн. — за рахунок власних коштів; решта покривалась за рахунок збільшення зобов'язань підприємства. При цьому в структурі пасивів підприємства власний капітал посідав 19,57% у 2015 р., 31,43% у 2016 р., 22,89% у 2017 р., що свідчить про досить високий рівень фінансового ризику та значну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Проведення оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства дозволило зробити висновок про її передкризовий рівень на момент формування звітності, в короткостроковій та довгостроковій перспективі. Навіть попри той факт, що підприємство не має поточних зобов'язань до сплати. На кінець року ситуація не змінилася, платоспроможність так само визначається як передкризова.

Протягом досліджуваного періоду спостерігаємо приріст коефіцієнту забезпеченості готовими засобами платежу, відповідно, коефіцієнту абсолютної ліквідності, значення якого є доволі високим на момент 2015, 2017 років. Загальний та проміжний коефіцієнт покриття в сумі забезпечують повне покриття поточних зобов'язань підприємства, що сприяє його високій фінансовій стійкості. Прийнятними є значення коефіцієнтів відволікання оборотних активів.

Визначення резервів підвищення платоспроможності та ліквідності

підприємства дозволило виявити наступні резерви підвищення ліквідності та платоспроможності ТОВ «ІСІ Україна будматеріали».

Головним резервом отримання додаткових коштів збільшення виручки та значне зменшення витрат, що приведе до підвищення прибутку підприємства. Зниження собівартості продукції та витрат, джерелом покриття яких є прибуток, покращує платоспроможність підприємства.

Також джерелом додаткових коштів може стати продаж окремих низькорентабельних структурних підрозділів та об'єктів основних фондів. Завдяки цій операції підприємство може отримати інвестиційні ресурси на більш прибуткові види діяльності і перепрофілювати виробництво. Також можна здати в оренду основні фонди, які використовуються у виробничому процесі не повною мірою;

Оскільки в фінансуванні діяльності значну частину посідають позикові кошти, підприємству необхідно знизити суму позикових коштів. Отримані кошти від попередніх заходів варто спрямувати на погашення кредиторської заборгованості, чим знизити залежність від позикових коштів та підвищити ліквідність підприємства. Для більш ефективного використання власного капіталу необхідно спрямовувати його в оборотні кошти

Оцінка перспективного рівня платоспроможності та ліквідності підприємства в результаті проведення запропонованих заходів показала, що значно підвищуються показники ліквідності: коефіцієнт покриття зросте з 1,470 до 2,365; коефіцієнт швидкої ліквідності зросте з 0,590 до 2,002; коефіцієнт абсолютної ліквідності зросте з 0,270 до 1,372. Тобто, їх значення досягнуть оптимальних значень, отже підприємство матиме змогу без особливих зусиль погашати свої зобов'язання перед кредиторами. Таким чином, найбільш ліквідних коштів підприємства вистачатиме для покриття найбільш термінових зобов'язань.

Визначення підходів щодо дослідження фінансової безпеки підприємства з точки зору уникнення загрози неплатоспроможності підтверджує потребу вибору оптимальних умов забезпечення платоспроможності виробничо-економічних

систем, які впливають на ефективність ведення їх фінансово-господарської діяльності. Це дозволило запропонувати власне бачення основних умов забезпечення платоспроможності підприємства. Такими умовами визначено: наявність та забезпечення ліквідності активів та задовільної структури балансу; збалансована структура джерел формування капіталу підприємства; ефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю; раціональне та збалансоване управління грошовими потоками; вибір та застосування ефективних форм розрахунків. На основі отриманих результатів доведено, що вищевикладенні умови забезпечення платоспроможності мінімізують ризик загрози погіршення рівня фінансової безпеки підприємства. Тому, для подальшого дослідження, у цьому напрямку необхідно зосередити свою увагу на механізмі забезпечення платоспроможності в точки зору зміцнення фінансової безпеки підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Zubair Hasan Some issues in the measurement of profit. Accountants versus economists [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mpira.ub.uni-muenchen.de/83546/>
2. Базілінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посіб. – 2-ге вид. / О. Я. Базілінська. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 326 с.
3. Бень Т.Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства / Т.Г. Бень // Фінанси України. – 2009. – № 6. – С. 52-60.
4. Бернстайн Л. А. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация: Пер. с англ./ Науч. ред. перевода чл.-кор. РАН И. И. Елисеева; Гл. редактор серии проф. Я. В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 624с.
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навчальний посібник / Бойчик І.М. Атіка, 2004. – 480 с.
6. Бочаров В.В. Комплексный финансовый анализ / Бочаров В.В. СПб.: Питер, 2010. -432 с.
7. Васильева Л.С., Петровская М.В. Финансовый анализ: Учебник. - 3-е издание / Васильева Л.С., Петровская М.В М.: КНОРУС, 2008. -816 с.
8. Величко В.В.Економіка підприємства: навч. посіб./ В.В. Величко – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. - ХНАМГ –2010. – 169 с.
9. Галицкая С.В. Финансовый менеджмент. Финансовый анализ. Финансы предприятий: Учебное пособие. / Галицкая С.В М.: Эксмо, 2008. -652 с.
- 10.Гейдис Н.М. Фінансовий аналіз: Навч.-методич. посіб. / Гейдис Н.М Л.: ЛБІНБУ, 2006. -414 с.
- 11.Господарський кодекс України, редакція від 06.01.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 12.Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В.Економіка підприємства: Навчальний посібник. / Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В.

К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.

13. Давиденко Н.М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємств // Актуальні проблеми економіки. -2005. -№2(44). –С.36-41.
14. Дебет- кредит. Інформаційний бухгалтерський ресурс [Електронний ресурс]. – <https://dtkk.com.ua/documents/dovidnyk/nsbo/50sc3.html>
15. Деева Н. М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз: Навч. Посіб. / Деева Н. М., Дедіков О.І. К.: ЦНЛ, 2007.– 328 с.
16. Економічний аналіз і діагностика фінансового стану підприємства / Видання 2-ге перероблене і доповнене: Навчальний посібник. –К.: ЦУЛ, 2007. -400 с.
17. Журавльова Ю. Методичні аспекти оцінки платоспроможності підприємств в сучасних умовах господарювання// Ринок цінних паперів України, 2005.- №3-4. - С.33-40.
18. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 15.12.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
19. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз. - 2-ге вид., стереотип. - К.: МАУП, 2013. - 152 с.
20. Іонін Є.Є. Розв'язання питань методологічного обґрунтування понять «платоспроможність» і «ліквідність» // Актуальні проблеми економіки. -2014. - №6(36). –С.30-42.
21. Карлін Т.Р., Макмін А.Р. Анализ финансовых отчетов (на основе GAAP). - Учебник. - // М.: Инфра-М, 2010. - 448 с.
22. Ковальчук Т. М., Вергун А. І. Теоретико-методологічні засади аналізу фінансового стану підприємства за стадіями життєвого циклу / Т. М. Ковальчук, А. І. Вергун // Науковий вісник Чернівецького національного університету: Збірник наукових праць. Вип. 669-671. Економіка. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2013. – С. 116-122.

- 23.Комірна В. Оцінювання платоспроможності промислового підприємства / В. Комірна // Економічний аналіз. – 2011. – № 2(18).
- 24.Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: [навч. посібник] / Т. Д. Косова, П. М. Сухарев, Л. О. Ващенко. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
- 25.Костирко Р. О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. / Р. О. Костирко – Х.: Фактор, 2007. – 784 с.
- 26.Котляр М. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансової стійкості підприємства / М. Котляр // Вісник ТНЕУ. – 2011. – № 4. – С. 124.
- 27.Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств: навч. посіб. / Л. А. Лахтіонова. – К.: КНЕУ, 2005. – 365 с.
28. Лівощко Т. В. Управління прибутком на промислових підприємствах / Т. В. Лівощко, А. О. Книрик // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка. - 2014. - Т. 22, вип. 8(4). - С. 148-154.
- 29.Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені наказом Міністерства економіки України 19.01.2006 № 14 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 30.Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства» № 14 від 19.01.2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ME06025.html
- 31.Несторова С., Стегней М., Сідун В. Адаптація аналізу ліквідності та платоспроможності до сучасних умов господарювання / С. Несторова , М. Стегней, В. Сідун // Економічний аналіз. – 2011 рік. Випуск 8. Частина 2. - с. 279- 282.
- 32.Орехова К.В. Експрес-оцінювання фінансової надійності підприємства /

- К.В. Орехова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2012. – № 2. – С. 66-77.
- 33.Офіційний сайт ПАТ «Укртелеком». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrtelecom.ua/> 5. Селівестрова Л. С. Фінансовий аналіз : [навч.-метод. посіб.] / Л. С. Селівестрова, О. В. Скрипник ; за ред. С. М. Безрутченка. – К. : ЦУЛ, 2012.– 274 с.
- 34.Податковий кодекс України, редакція від 01.01.2018 р. . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
35. Положення (стандарт) про бухгалтерський облік №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», редакція від 14.03.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
- 36.Положення (стандарт) про бухгалтерський облік №15 «Дохід», редакція від 09.08.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
- 37.Положення (стандарт) про бухгалтерський облік №16 «Витрати», редакція від 09.08.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
- 38.Положення (стандарт) про бухгалтерський облік №3 «Звіт про фінансові результати (Форма N 2)», редакція від 19.03.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99>
- 39.Притуляк Н. М. Застосування факторних методів аналізу в дослідженні показників ліквідності / Н. М. Притуляк // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана" ; відп. ред. А. М. Мороз. – К. : КНЕУ, 2008. – Вип. № 12. – С. 118-126
- 40.Рахнянська О.П. Економічна стійкість підприємства / О.П. Рахнянська // Проблеми системного підходу в економіці. – 2009. – № 2. – С. 64-68.
- 41.Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятий АПК: учебное пособие. / Г. В. Савицкая. – 6-е изд., стер. – Мн.: Новое знание,

2006. – 652 с.

42. Серединська В. М. Економічний аналіз: [навч. посібник] / В. М. Серединська, О. М. Загородна, Р. В. Федорович. – Тернопіль : Видавництво Астон, 2010. – 624 с.
43. Склабінська А.І. Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємств: вітчизняна та зарубіжна практика / А.І. Склабінська, П.О. Магдійчук // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 6. – С. 56-58.
44. Соколова Е. Проблеми управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства / Е. Соколова, Г. Чернявська // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер. : Економіка і управління. - 2016. - Вип. 35. - С. 330-338.
45. Тридід О.М., Тижненко О.Г. Економіко-математичні моделі оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання: монографія / О.М. Тридід, В.О. Тижненко. – К.: УБС НБУ, 2009. – 213 с.
46. Фещур Р.В. Проблеми оцінки фінансового стану підприємств / Р.В. Фещур // Вісник «Львівська політехніка». – 2011. – № 436. – С. 256-263.
47. Фінансовий словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.investopedia.com/>
48. Махмудов Х.З. Оцінка операційної діяльності підприємства / Х. З. Махмудов, О. С. Михайлова, А. В. Світлична // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2017. - Вип. 4. - С. 41-46.
49. Черленяк І. І. Особливості формування операційного прибутку та механізми управління ним / І. І. Черленяк, Н. Н. Пойда-Носик, П. П. Гаврилко // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Економіка. - 2011. - Вип. 10. - С. 80-88.
50. Шевчук В. О. Аналіз господарської діяльності: [навч. посібник] / В. О. Шевчук, О. В. Коновалова, В. П. Пантелеев. – К. : ДП «Інформ.-аналіт.

Агентство», 2011. – 399 с.

51. Шпанковська Н. Г. Аналіз господарської діяльності : теорія, методика, розбір конкретних ситуацій : [навч. посібник] / Н. Г. Шпанковська, Г.О. Король, К.Ф. Ковальчук. – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 328 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство ТОВ «ІСІ БУДМАТЕРІАЛИ УКРАЇНА»	Дата (рік,місяць, число)	2015	12	31
Територія м. Київ	за ЄДРПОУ			
Форма власності	за КОАТУУ			
Орган державного управління не визначено	за КФВ			
Галузь (від діяльності) оптова торгівля будматеріалами	за СПОДУ			
Вид економічної діяльності за КВЕД	за ЗКІНГ			
Одиниця виміру : тис. грн.	Контрольна сума			

БАЛАНС
на **31 грудня 2015** р.

Форма №1

за ДКУД

коди

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату перех На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності оду на МСФО
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	2738	2220	
первісна вартість	1001	8653	8673	
накопичена амортизація	1002	5915	6453	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	157	114	
Основні засоби:	1010	24495	21133	
первісна вартість	1011	45186	44207	
знос	1012	20691	23074	
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	0	0	
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	0	0	
Довгострокові фінансові інвестиції:які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	

інші фінансові інвестиції	1035	2	4202	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	
Інші необоротні активи	1090	0	0	
Усього за розділом I	1095	27392	27669	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	11638	31947	
Виробничі запаси	1101	9	16	
Незавершене виробництво	1102	152	1265	
Готова продукція	1103	0	0	
Товари	1104	11477	30666	
Поточні біологічні активи	1110	0	0	
Депозити перестраховання	1115	0	0	
Векселі одержані	1120	0	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	19394	73692	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2993	29420	
з бюджетом	1135	1229	0	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	
з нарахованих доходів	1140	0	0	
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5872	4916	
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	9257	25833	
Готівка	1166	1	1	
Рахунки в банках	1167	9256	25832	
Витрати майбутніх періодів	1170	187	506	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	
резервах незароблених премій	1183	0	0	
інших страхових резервах	1184	0	0	

Інші оборотні активи	1190	2173	84882	
Усього за розділом II	1195	52743	251196	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	
Баланс	1300	80135	278865	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4000	4000	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	0	
Додатковий капітал	1410	9379	9379	
Емісійний дохід	1411	0	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	
Резервний капітал	1415	675	675	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	30624	40523	
Неоплачений капітал	1425	0	0	
Вилучений капітал	1430	0	0	
Інші резерви	1435	0	0	
Усього за розділом I	1495	44678	54577	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	
Довгострокові кредити банків	1510	12029	14056	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	
Довгострокові забезпечення	1520	87	87	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	
Цільове фінансування	1525	0	0	
Благодійна допомога	1526	0	0	
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	
Призовий фонд	1540	0	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	
Усього за розділом II	1595	12116	14143	

III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	42226	
Векселі видані	1605	0	0	
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	
за товари, роботи, послуги	1615	16532	54915	
за розрахунками з бюджетом	1620	67	396	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	
за розрахунками зі страхування	1625	89	112	
за розрахунками з оплати праці	1630	102	184	
за одержаними авансами	1635	3571	104389	
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	
за страховою діяльністю	1650	0	0	
Поточні забезпечення	1660	0	0	
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	2980	7923	
Усього за розділом III	1695	23341	210145	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	
Баланс	1900	80135	278865	

Додаток Б

ЗВІТ
про фінансові результати
за рік 2015 р.

Форма № 2

Підприємство **ТОВ «ІСІ БУДМАТЕРІАЛИ УКРАЇНА»**
Територія **м. Київ**

Дата (рік, місяць, число)
за

КОАТУУ

Орган державного управління не визначено

за СПОДУ

Галузь

за ЗКГНГ

Вид економічної діяльності

за КВЕД

Одиниця виміру: тис. грн.

Контрольна сума

КОДИ		
15	12	31

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	285784	240351
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-226924	-204609
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	58860	35742
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	10108	1208
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0

Адміністративні витрати	2130	-19574	-8362
Витрати на збут	2150	-6052	-5200
Інші операційні витрати	2180	-22781	-7858
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	20561	15530
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	749	2
Інші доходи	2240	42316	1
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-7874	-2793
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-43025	-153
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	12727	12587
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2828	-2652
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	9899	9935
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	9899	9935

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	426	257
Витрати на оплату праці	2505	4410	1797
Відрахування на соціальні заходи	2510	1628	660
Амортизація	2515	4435	9467
Інші операційні витрати	2520	37508	9239
Разом	2550	48407	21420

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ
ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	50000	50000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	50000	50000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	197.98	198.7
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	197.98	198.7
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Додаток В

Підприємство ТОВ «ІСІ БУДМАТЕРІАЛИ УКРАЇНА»	Дата (рік, місяць, число)	2016	12	31
Територія м. Київ	за ЄДРПОУ			
Форма власності	за КОАТУУ			
Орган державного управління не визначено	за КФВ			
Галузь (від діяльності) оптова торгівля будматеріалами	за СПОДУ			
Вид економічної діяльності	за ЗКІНГ			
за КВЕД				
Одиниця виміру : тис. грн.	Контрольна сума			

БАЛАНС
на **31 грудня 2016** р.

Форма №1

за ДКУД

КОДИ

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	2220	2391	
первісна вартість	1001	8673	7443	
накопичена амортизація	1002	6453	5052	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	114	35	
Основні засоби:	1010	21133	20511	
первісна вартість	1011	44207	39690	
знос	1012	23074	19179	
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	0	0	
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	0	0	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	4202	25331	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	
Гудвіл	1050	0	688	

Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	
Інші необоротні активи	1090	0	0	
Усього за розділом I	1095	27669	48956	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	31947	68893	
Виробничі запаси	1101	16	23	
Незавершене виробництво	1102	1266	1418	
Готова продукція	1103	0	0	
Товари	1104	30665	67452	
Поточні біологічні активи	1110	0	0	
Депозити перестраховання	1115	0	0	
Векселі одержані	1120	0	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	73692	7078	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	29420	10087	
з бюджетом	1135	0	3812	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	
з нарахованих доходів	1140	0	0	
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4916	65983	
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	25833	11253	
Готівка	1166	1	3	
Рахунки в банках	1167	25832	11201	
Витрати майбутніх періодів	1170	506	2207	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	
резервах незароблених премій	1183	0	0	
інших страхових резервах	1184	0	0	
Інші оборотні активи	1190	84882	30765	
Усього за розділом II	1195	251196	200078	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	278865	249034	

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4000	4000	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	0	
Додатковий капітал	1410	9379	9379	
Емісійний дохід	1411	0	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	
Резервний капітал	1415	675	675	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	40513	85138	
Неоплачений капітал	1425	0	0	
Вилучений капітал	1430	0	0	
Інші резерви	1435	0	0	
Усього за розділом I	1495	54567	99192	
II. Зобов'язання				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	
Довгострокові кредити банків	1510	14056	38810	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	2000	
Довгострокові забезпечення	1520	87	87	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	
Цільове фінансування	1525	0	0	
Благодійна допомога	1526	0	0	
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	
Призовий фонд	1540	0	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	
Усього за розділом II	1595	14143	40897	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	42226	0	
Векселі видані	1605	0	0	
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	
за товари, роботи, послуги	1615	54915	75846	

за розрахунками з бюджетом	1620	406	6518	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	97	
за розрахунками зі страхування	1625	112	38	
за розрахунками з оплати праці	1630	184	314	
за одержаними авансами	1635	104389	13629	
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	
за страховою діяльністю	1650	0	0	
Поточні забезпечення	1660	0	856	
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	7923	11744	
Усього за розділом III	1695	210155	108945	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	
Баланс	1900	278865	249034	

Додаток Г

**ЗВІТ
про фінансові результати
за рік 2016 р.**

Форма № 2

Підприємство **ТОВ «ІСІ БУДМАТЕРІАЛИ УКРАЇНА»**
Територія **м. Київ**

Дата (рік, місяць, число)
за

КОАТУУ

Орган державного управління не визначено

за СПОДУ

Галузь

за ЗКГНГ

Вид економічної діяльності

за КВЕД

Одиниця виміру: тис. грн.

Контрольна сума

КОДИ		
16	12	31

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	445066	285784
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-313032	-226924
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	132034	58860
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	26106	10108
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0
Адміністративні витрати	2130	-30496	-19574
Витрати на збут	2150	-8298	-6052

Інші операційні витрати	2180	-34893	-22781
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	84453	20561
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2632	749
Інші доходи	2240	26509	42316
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-31610	-7874
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-28078	-43025
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	53906	12727
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-9281	-2828
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	44625	9899
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	44625	9899

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	702	426
Витрати на оплату праці	2505	16174	4410

Відрахування на соціальні заходи	2510	2514	1628
Амортизація	2515	4554	4435
Інші операційні витрати	2520	49744	37508
Разом	2550	73688	48407

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	50000	50000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	50000	50000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	892.5	197.98
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	892.5	197.98
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Підприємство ТОВ «ІСІ БУДМАТЕРІАЛИ УКРАЇНА»	Дата (рік,місяць, число)	2017	12	31
Територія м. Київ	за ЄДРПОУ			
Форма власності	за КОАТУУ			
Орган державного управління не визначено	за КФВ			
Галузь (від діяльності) оптова торгівля будматеріалами	за СПОДУ			
Вид економічної діяльності	за ЗКІНГ			
за КВЕД				
Одиниця виміру : тис. грн.	Контрольна сума			

БАЛАНС
на 31 грудня 2017 р.

Форма №1

за ДКУД

КОДИ

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	2362	1673	
первісна вартість	1001	7401	5700	
накопичена амортизація	1002	5039	4027	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	35	0	
Основні засоби:	1010	20464	19675	
первісна вартість	1011	39591	41752	
знос	1012	19127	22077	
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	0	0	
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	0	0	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	3402	20875	
інші фінансові інвестиції	1035	2	2	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	
Гудвіл	1050	0	0	

Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	
Інші необоротні активи	1090	0	0	
Усього за розділом I	1095	26265	42225	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	68611	100062	
Виробничі запаси	1101	23	29	
Незавершене виробництво	1102	1428	1265	
Готова продукція	1103	0	0	
Товари	1104	67160	98768	
Поточні біологічні активи	1110	0	0	
Депозити перестрахування	1115	0	0	
Векселі одержані	1120	0	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7025	57543	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7827	42134	
з бюджетом	1135	3801	50	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	50	
з нарахованих доходів	1140	0	170	
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	55694	47944	
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	10420	88804	
Готівка	1166	4	0	
Рахунки в банках	1167	10416	8814	
Витрати майбутніх періодів	1170	2207	1895	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	
резервах незароблених премій	1183	0	0	
інших страхових резервах	1184	0	0	
Інші оборотні активи	1190	30754	24186	
Усього за розділом II	1195	186339	362788	

III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	
Баланс	1300	212604	405013	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4000	4000	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	0	
Додатковий капітал	1410	9379	9379	
Емісійний дохід	1411	0	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	
Резервний капітал	1415	675	675	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	52757	78673	
Неоплачений капітал	1425	0	0	
Вилучений капітал	1430	0	0	
Інші резерви	1435	0	0	
Усього за розділом I	1495	66811	92727	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	
Довгострокові кредити банків	1510	38810	36345	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	9163	0	
Довгострокові забезпечення	1520	87	0	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	
Цільове фінансування	1525	0	0	
Благодійна допомога	1526	0	0	
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	
Призовий фонд	1540	0	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	

Усього за розділом II	1595	48060	36345	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	
Векселі видані	1605	0	0	
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	2465	
за товари, роботи, послуги	1615	73199	123555	
за розрахунками з бюджетом	1620	6419	2361	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	
за розрахунками зі страхування	1625	33	106	
за розрахунками з оплати праці	1630	299	406	
за одержаними авансами	1635	13635	141541	
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	
за страховою діяльністю	1650	0	0	
Поточні забезпечення	1660	851	935	
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	3297	4572	
Усього за розділом III	1695	97733	275941	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	
Баланс	1900	212604	405013	

**ЗВІТ
про фінансові результати
за рік 2017 р.**

Форма № 2

Підприємство **ТОВ «ІСІ БУДМАТЕРІАЛИ УКРАЇНА»**
Територія **м. Київ**

Дата (рік, місяць, число)
за

КОАТУУ

Орган державного управління не визначено
Галузь

за СПОДУ

Вид економічної діяльності

за ЗКГНГ

Одиниця виміру: тис. грн.

за КВЕД

Контрольна сума

КОДИ		
17	12	31

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	482363	443477
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-377766	-315447
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	104597	128030
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	5512	25206
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0
Адміністративні витрати	2130	-19489	-30070
Витрати на збут	2150	-37922	-7818
Інші операційні витрати	2180	-9763	-31587

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	42935	83761
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	199
Інші фінансові доходи	2220	950	2549
Інші доходи	2240	348	7709
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-9703	-31610
Втрати від участі в капіталі	2255	-2252	-2710
Інші витрати	2270	-276	-9018
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	32002	50880
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-6086	-9176
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	25916	41704
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	25916	41704

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	5800	701
Витрати на оплату праці	2505	6303	15967
Відрахування на соціальні заходи	2510	1369	2432
Амортизація	2515	3192	4545
Інші операційні витрати	2520	50510	45830
Разом	2550	67174	69475

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ
АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	50000	50000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	50000	50000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	518.32	834.08
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	518.32	834.08
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0